

DEBRECZENI UJSÁG

HADUFÖLD

Előfizetési ára egy hóra 3 P. negyedévre 9 P.
Egyes szám ára hétévente 19 (III., vasárnap 20 (III.).
Kiadóhivatal Kossuth-utca 3. szám, I. emelet

Felelős szerkesztő
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség: József kir. herceg-utca 16. szám
Telefonszámok: Kiadóhivatal: 41.
Szerkesztőség: 3-43 — (éjtel 8-37) Nyomda 3-47

A békeszerződés katonai revíziója

Írta: Dr. HEGEDŰS KÁLMÁN orsz. gyűll. képviselő

A trianoni béke hallatlanul csekély létszámú hadsereget biztosított számunkra s mi ezen nem változtathatunk, csak a trianoni békeszerződés katonai részének revíziója útján. Azok az intézmények, amelyek ezért a hadsereget vannak és azok a felszerelések, amelyek nélkül ez a hadsereg mit sem ér, kell, hogy utánpótlást, fedezetet nyerjenek, mert hiszen le kell számolnunk egyelőre azzal a szomorú tudattal, hogy a mi kicsiny hadseregünk nem elegendő arra sem, hogy megtámadtatás esetén védekezzünk, hogy háború esetén semlegességünket megőrizzük. A mai hadkiegészítési rendszerrel fogva nincs kiképzett tartalékunk, amelynek segítségével ellenségeink ellen védekezhetnénk. Hiszen a mi 35.000 főnyi hadseregünk a kis-entente félmillió hadseregével áll szemben és szemben áll a tankok, repülőgépek, nehézágyúk tömegével, egyre gyarapodó tömegével, akkor amikor nekünk tankunk, nehézágyúk, harci repülőgépek nincsenek.

Ez a helyzet valóban tarthatatlan. Mint ahogy tarthatatlan a többi legyőzött nép is. Németország 100.000 főnyi békélet-számú hadserege szemben áll a belga és francia hadsereg 800.000 főnyi létszámával és ha ezt hadilétszámra egészítik ki, akkor a francia-belga nyolcmillió hadsereggel.

Különösen fontos körülmény, hogy ott kiképzett tartalék van, Németországban ez nincsen. Ez a helyzet napról-napra rosszabbodik. Anglia pénzügyminisztere, Snowden, egyik előadásában rámutatott arra, hogy Anglia 1913-ban 80 millió fontot költött hadseregére, 1929-ben 115 millió fontot, Amerika 1910-ben 92 millió fontot, 1920-ban 175 millió fontot. Tom Shaw angol hadügyminiszter felhívta a világ figyelmét egy interpellációra adott válaszában arra, hogy 1924-től 1930-ig Szovjetországnak 184 százalékkal emelkedett a hadügyi kiadása. Franciaországé 61 százalékkal és ha a légi haderőt is tekintetbe vesszük, akkor 110 százalékkal. Megjegyzem, hogy az erődíszek és a haditengerészet költségei eb-

ben az összegben nincsenek benne. Ilyen körülmények közepette gazdasági erőfeszítésbe fog kerülni a magyar kormánynak, hogy érvényesítse a leszerelési konferencián az egyenjogúság elvét.

Ha a nemzet ereje, jövője, sorsa csak a hadsereg létszámán nyugodnék, akkor nekünk kétségbe kellene esnünk. De itt egészen más tényezők is szerepet játszanak. A nemzet életképessége nemcsak az emberanyagban, a fegyverben, ágyúkban, municióban, felhalmazott készletekben rejlik, szerepet játszik a földrajzi fekvés, a gyáripar kiválósága és átalakítható volta hadiparrá, az ország

közlekedési hálózatának megfelelő rendszere, kiépített volta, a közutak fejlettsége, a közlekedési eszközök megfelelő birtoka, a tisztikar és altisztai kar kiválósága, de mindennek felett a nép tradíciója, vitézsége, katonai szelleme és legfőképpen a nemzet összetartása, a *nemzeti lelki egység*. És aki ez ellen a lelki egység ellen vét, az elfeledkezik Trianonról és elfeledkezik azokról a szörnyű emlékekről, amelyek egy szent összefogásra tanítanak bennünket, a mult intő példáival.

Ha tehát mi ezt a lelki egységet érvényesíteni akarjuk, ha mi az egyenjogúságért sikerrel akarunk

küzdeni, akkor nagy erőfeszítésre van szükségünk. Epen ezért félre minden kishitűséggel és félre a defetizmus csalóka ígéivel! A magyar kormány csak akkor tud sikereket felmutatni a *békeszerződés katonai revíziója* terén, ha az egész magyar nemzet mögéje áll és a magyar nemzet osztatlan erejét mázsás sullyal tudja beledobni abba a küzdelembe, amelyet, ezidő szerint, azért folytat, hogy a hadkiegészítés formáját megváltoztassa, a sorozás lehetőségét biztosítsa, a különböző nemzetek hadierjét arányosítsa és in ultima analysi, biztosítsa a magyar nemzet védő-képességét.

MA VAGY HOLNAP MEGJELENIK A LEGUJABB TERMÉSRENDELET

Hat pengőre emelte a kormány a boletta árát

Prónay György földművelésügyi államtitkár nyilatkozata a gabonarendeletről

Husz pengő körül stabilizálódik a buza ára

Budapest, július 9.

A földművelésügyi kormány, mint ismeretes, a mult évben a lehetőséghez képest segíteni akart a gazdatársadalmon és a buza és a rozs árát hárompengős boletta rendszeresítésével emelte. Azóta méginkább leromlott a mezőgazdaság helyzete és a kormány természetesen most is segíteni akar a súlyos nehézségekkel küzdő gazdákon. Minthogy a hárompengős bolettaárak nem biztosítják a termelés rentabilitását, a kormány szükségesnek találta megfelelő reformot létesíteni. A hivatalos lap holnapi száma közölni fogja a kormány gabonarendeletről, amely a szegényebb néposztály kenyerészükségletének teljes megvédése mellett a gazdatársadalom érdekében tett újításokat tartalmazza.

Prónay államtitkár a gabonarendeletről

A rendeletről Prónay György báró államtitkár ma a következő tájékoztatást adta:

— Az új gabonarendeletről — eltérően a tavalyi érvényben volt rendeletről — bizonyos módosítások és újítások vannak. Lényeges módosítás az, hogy a mult évben

a gazdák három pengőt kaptak minden eladott métermázsza buza és rozs után, míg most a rendelet értelmében hat pengőt fognak kapni. Az ugynevezett boletta értékének fölemelését indokolta az a nehéz helyzet, melyben az egész ország gazdaközönsége van.

— A mult esztendőben szeptember elsejétől kezdve a budapesti tőzsdei árak többnyire mintegy három pengővel voltak magasabbak a mindenkori export paritásnál. Ennek folytán a mult év-

A husz pengős buzaár kialakulása

— Remélhető, hogy a megkötött kereskedelmi szerződések által nyújtott exportlehetőségekkel biztosítható lesz a magyar gazdaközönség részére körülbelül a tavalyi tőzsdei árjegyzés, illetőleg a mindenkori exportparitásnál magasabb tőzsdei ár. Természetes, hogy a magyar buza ára egy függvénye a világpiaci árjegyzésnek. Ha a buza jelenlegi világpiaci árából indulnak ki, úgy a jelenlegi viszonyok között nézetem szerint a budapesti tőzsdén körülbelül 13.5—14 pengős ár biztosítható a megkötött kereskedelmi szerződések révén. Ha ez a világpiaci ár állan-

ban a buzára és a rozsról megállapított boletta értékének beszámításával a gazda exportparitás fölött métermázsanként körülbelül 6 pengővel kapott többet.

— Ez a tavalyi bolettaár azonban nem bizonyult elégségesnek éppen a rentabilis termelés szempontjából és így gondoskodni kellett arról, hogy az adott viszonyok figyelembevételével ez az ár fel-emeltessék. Így jutott a kormány arra az eredményre, hogy a *tavalyi 3 pengő helyett most 6 pengőre emelje a boletta árát*.

dósulna és a jelenlegi tőzsdei jegyzéshez hozzáadjuk a hat pengő értékű bolettát, úgy körülbelül 19—20 pengős buzaár alakul ki, amelyet a gazdaközönség kap. A boletta árának felemelésével a kormány a maga részéről beváltotta azt az ígérletét, hogy minden lehető elkövet abban a tekintetben, hogy a buza ára a tavalyi szintre emeltessék éppen a termelés biztosítása érdekében.

— Egy másik lényegesebb újítása a rendeletről a tavalyival szemben az, hogy míg tavaly a bolettával megállapított 3 pengőt bérlet esetén kizárólag a bérlő

Mai számunkban kedvezményes jegyszelvény a Margit-strandfürdőbe.

16 oldalas lap ára 10 fillér

kapta: a mostani intézkedések értelmében a fölemelt bolettaár a bérlő és a bérbeadó között olyképpen osztatik meg, hogy 3 pengőt kap a bérlő és ugyanannyit a bérbeadó. Szükséges volt ezt a megosztást életbeléptetni, mert ez által az életben előforduló nagyon sok igazságtalanságnak lehet elejét venni.

A boletta pénzügyi megalapozása

— Természetesen gondoskodni kellett megfelelő módon a bolettaalap pénzügyi megalapozásáról és e tekintetben is intézkedést tartalmaz a rendelet. Szükségessé vált éppen emellett az oknál fogva a vámörést végző maltnok megfelelő teljesebb ellenőrzése.

— Ami a szegényebb néposztálynak kenyérrel való ellátását illeti, a kormány gondoskodott arról is, hogy a szegényebb sorúak életszükségletét tevő kenyér árában emelkedés ne történjék. Gondoskodás történt, hogy megfelelő jömnőségű kenyér álljon a szegény emberek rendelkezésére és az ár lehetőleg ne emeltesék. Ezt azzal biztosította a kormány, hogy a rozs őrlése nem esik olyan megadóztatás alá, mint a búzáé. Egyébként köztudomású, hogy a rozskenyér épp olyan egészséges és táperős, mint a búzakenyér.

— Szükségesnek tartom még megcáfolni azt a téves hitet, hogy tavaly a boletta életbeléptetésével kapcsolatban a buza tőzsdei ára lecsökkent. A boletta a tőzsdei árjegyzéssel semmiféle összeköttetésben nincsen, mert a tőzsde árait kizárólag a kereslet és a kínálat szabályozza és a budapesti tőzsdei árjegyzés csak a világgia- ci árjegyzéseknek egy függvénye. Ha a világgia- ci árak esnek, úgy a budapesti tőzsdei árjegyzés is esni fog, ha különleges ellenrend- szabályokat nem léptetünk élet- be. Az elmúlt esztendőben szük- séges volt ilyen különleges rend- szabályok életbeléptetéséről gon- doskodni éppen a világgia- cion előfordult rendkívül nagyarányú gabonaárresésekre való tekintettel.

— Ezekkel az intézkedésekkel sikerült is bizonyos mértékig korlátozni az áreséseket és ha összehasonlítjuk a budapesti tőzs- dei árakat a világgia- ci árakkal, úgy látjuk, hogy míg Winnipeg- ben 1930 július 15-től 1931 július 1-éig a buza ára 7 pengővel és ugyanezen idő alatt Buenos- Ayresben 2 pengővel esett, addig Budapesten a készárúpiacra csak 3-4 pengővel olcsóbbodott a buza.

A késő éjszakai órákban jelen- tik, hogy technikai akadályok folytán nem bizonyos, hogy a ga- bonarednelet a péntek reggeli hi- vatalos lapban megjelenik. A ké- sedelem azonban mindössze egy nappal halaszthatja el a rendelet kinyomatását és megjelenését.

Strand melítartók,

csipőfürők, egészségügyi haskötők orvosi rendeltetűre legolcsóbb árban szerezhetők be

Kiss Béláné

Fűző üzemében, Kossuth-utca 59. sz.

Ezüst relikviák bérlését, keztük átvitását, tisztítását, testését vállalom.

A Németbirodalmi Bank elnöke Londonba utazott

Az angol segítségről tárgyal

Berlin, július 9.

Luther dr., a német Birodalmi Bank elnöke tegnap Londonba utazott, hogy a hatalmas méretű német kölcsön felvételét kísérelje meg. A Golddiscontbank és ezzei a Birodalmi Bank akciókészége az utóbbi napokban történt hitel-garancia következtében erősen meg- növekedett és erre támaszkodva kí- sérelti meg most Luther a külföldi kölcsön felvételét.

A tegnapi appol lapok már szám- szerű értesüléseket közölték a Né- metországnak nyújtandó kölcsön nagyságáról.

A lapok szerint Németország másfél milliárd márkát fog ka- rni, kétségtelen azonban, hogy ez az értesülés nem megbízható, mert hi- szen az előzetes megbeszélések nem értek el abba a stádiumba, hogy már határozott összegről tárgyalta- volna. Bizonyosra vehető azonban, hogy az 100 millió márkás német biztosítékösszeg és a Golddiscont- bank tőkéje lehetővé teszi az angol lapok által említettnél jóval nagyobb összegű kölcsön felvételét.

A kölcsönre valóban szükség van,

mert hiszen még tegnap is, amikor már nyilvánosságra került az 600 millió márkás német gazdasági ga- rancia híre, csökken ugyan valame- lyest az abnormális devizaigénylés, azonban továbbra is egészségtelen keretek között marad. Kétségtelen, hogy a külföld — nem utolsó sor- ban a Norddeutsche Wollkämme- rei nehézségeire való tekintettel — még mind g bizonyos bizalmatlan- sággal pillant a német gazdaságra.

A Birodalmi Bank ma kiadandó kimutatása, amely egészen a július 7-iki határozatig mintegy 200 millió aranymárkát kitevő további arany- és dev zaveszteséget fog feltüntetni. Ez azt jelenti, hogy nemcsak Bi- rodalmi Bank egész. 100 millió már- kát kitevő rediskont hitelét használ- ták már fel, hanem a Golddiscont- bank rendelkezése bocsátott 50 millió dolláros hitel jó része is fel- emésztetett.

A fedezeti viszonyra megalapí- tott 49 százalékos törvényes alsó határt ugyan sikerült ennek a hi- telnek segítségével megtartani. A külső segítség megszerzése Luther dr. angliai tárgyalásainak célja.

Példátlan vakmerőséggel dolgozó betörők kifosztot- ták egy mérnök Bethlen- utcai lakását

Egész éjszaka zavartalanul „működtek“ és autó- val szállították el a rengeteg lopott holmit — A kár több ezer pengőre rug — A betörőknek nyomuk veszett

(A Debreceni Ujság tudósítóiától.)

Példátlanul vakmerő betörés történt szerdáról csütörtökre virradó éjjel a Bethlen utcában. A tettesek akik valószínűleg ketten, vagy har- man voltak, teljesen kifosztották Török Antal kataszteri mérnök és Tóth Ferenc tímármester Bethlen utca 64. számú házában lévő lakásait. A betö- és idején az egész ház üres volt, mert Török Antal mérnök és családja előző nap utaztak Beregme gyébe, Tóth Ferenc tímármester, háztulaj- donos pedig nem a Bethlen utcai há- zában lévő lakásában, hanem a Ker- tésh utca 5. számú házában lakik. A tettesek ugyszólván a legnagyobb biztonságban dolgozhattak egész éj- jel. Senki sem zavarta őket. Ez meg is látszik a munkájukon. Debrecen- ben még nem igen történt nagyobb körültekintéssel végrehajtott betö- rés, mint ez. Amellett, hogy két la- kásban és az udvaron is többször megfordultak, csak nagyon kevés nyomot hagytak maguk után.

Betörés felfedezése

A betörés részletei a következők: A tettesek — a rendőrség megál- lapítása szerint — a háznak Hajó utcai frontján elhúzódo téglakerítésén át jutottak be az udvarba. Hogy a kerítés megmásítása és a lopott zsák- mány elszállítása könnyebben men- jen, lépcsőzetesen kibontották a fa- lat, úgy hogy minden nehézség nél- küül közlekedhettek az aránylag ma- gas falon át.

Az udvarra érve, Tóth Ferenc la- kásának ajtaitál álkulcssal nyitották

ki. Török Antal lakásának ajtaitál pedig felfeszítették. A két lakást azután teljesen felforgatták és ki- fosztották. Ugyszólván minden elvi- hető tárgyat elvittek. Hogy a két la- kásból mi minden hiányzik, tegnap még nem sikerült megállapítani. Török mérnök felesége, akit táviratlag értesítettek a betörésről, csak dél- után érkezett Debrecenbe és még nem volt ideje arra, hogy az ellopott tárgyról leltárt készíthessen. Nem készült el a leltározással Tóth Fe- renc tímármester sem. Azonban ettől függetlenül is megállapítható, hogy az okozott kár több ezer pengőre rug.

A betörést Tóth tímármester fia fedezte fel, aki mint minden reggel, tegnap is azért ment édesapja Beth- len utcai házába, hogy az udvaron díszítő virágokat megöntözze. Ter- mészetesen azonnal észrevette, hogy a két lakás ajtaja tárva-nyitva van. Köszat sejtve lépett a szobákba, ahol mindent felforgatva talált.

Felfedezéséről azonnal értesítette az édesapját, majd rohant a rendő- ségre, ahol megtette a feljelentést ismeretlen tettesek ellen.

Autóval szállították el a lopott holmikat

A rendőrségről Tarr Lajos fogal- mazó és Deák detektiv mentek ki a helyszínre, ahol megállapították, — hogy a betörők csak a cselőleányok hátrahagyott holmijaihoz nem nyúl- tak. Azonkívül az éjjeli szekrényen hagyták, valószínűleg ott felejtették Török Antal mérnök egyik ezüst ci-

garettatárcáját is. A rendőrség fel- tevése szerint a lopott dolgokat au- tóval, vagy kocsi szállították el, kü- lönbben egy éjszaka nem végeztek volna az értékes zsákmány elhordá- sával.

A nyomozás

A rendőri bizottság a helyszínen kihallgatta a szomszéd házak la- kóit, akik azonban edes keveset tar- tak mondani a betörésről. Sem lár- mákat, sem más gyanus zörejt nem hallottak, világosságot nem láttak. Csak egy ember akadt, aki azt val- lotta, hogy a betörést éjfél után 2 óra tájban követhették el. A jelzett időben ugyanis arra ébredt, hogy a tyukok éktelenül kotkodácsolnak. Még azt hitte, hogy menyét, vagy vagy macska zavarhatta fel őket, csak reggel tudta meg, hogy a tyu- kok éjjeli nyugalmának háborgatói betörők voltak. Egy másik tanu pe- dig arra emlékezett, hogy a betörést megelőző napon egy gyanus fiatal- bert látott diáklodni a tímármester házában Hajó utcai kerítése mellett. Pontos személyleírást azonban nem tudott adni róla. Annyi bizonyos, hogy a betörők a helyi viszonyokkal nagyon tisztában voltak. Nem csak a lakások földrajzi fekvését, a ki- és bejárásokat ismerték, hanem pontos tájékozódással bírtak a lakók élet- módjáról is. Tudták, hogy Törökék elutaztak és hogy Tóth Ferenc nem lakik a házában.

A nyomozás irányítását a délelőtt folyamán dr. Tóth Gyula rendőrka- pitány, a bünygyi osztály vezetője vette át, aki a tettesek kézrekeríté- sével Székely Mihály detektiv-cso- portját bízta meg. A detektívek első teendője az volt, hogy a betörésről értesítették a budapesti rendőrséget és a vidék rendőrkapitányságait. — Nagyon valószínűnek tartják ugyanis, hogy a betörők autón Budapest, vagy valamelyik nagyobb vidéki vá- ros felé vették az utjukat, hogy zsák- mányukat idegen helyen értékesít- sék.

A nyomozás nagy erővel, széles körben folyik és a Székely-csoport képességeit tekintve, minden rem- nény meg van arra, hogy a vak- merő betörők hamarosan az igaz- ságszolgáltatás kezére kerülnek.

NYÁRON

a világ közvéleménye szerint Budapest a legszebb város. Az itt lévő

BRISTOL SZALLODA

uj rendszere a közönség tetszését megnyerte.

Napi 12 P-ért kaphat — a szoba fekvésétől függően — lakást és elsőrendű teljes ellátást. — Jöjjön, próbálja meg és mindig csak hozzánk fog szállani.

BRISTOL SZALLODA

Budapest—Dunakorzó.

A kálvinista egyház védelmében

Néhány nap előtt megírta a „Debreceni Ujság—Hajuföld”, hogy az egyházkerületi bíróság a Papp Imre-féle lelkészválasztás petíciójának ügyében megváltoztatta az alsóbb fórumok határozatát és új eljárást rendelt el a felbevezők állításainak kivizsgálása céljából. A mindvégig a kálvinista egyház szeretetétől, ősi, tiszta erkölcsi hagyományainak féltő tiszteletétől sugallt tárgyilagos tudósítás végül arra utalt, hogy nem lehet a debreceni egyház keresztlyen lelkét kívánó dolgaiban döntő szerepe a kertségi lakosság ama részének, amely politikailag és világnézetiileg az Istent és hazát megtagadó irányzatok szolgálatában áll.

Mióta ez a cikk megjelent, névtelenség homályába burkolózó „több (?) református” és félrevezetett, jóhiszemű kertségi lakosok tollából vehemens kirohások jellemezték meg Hegymegi Kiss Pál lapjában s ennek a hadjáratnak a tendenciája máris annyira károsan befolyásolja a debreceni egyház érdekében *sine ira et studio* lefolytatandó eljárást, hogy a jóízű tiltakozó szava ellenére kénytelen vagyok foglalkozni velük, miután már a rágalmazó kitételek miatt az első gyűlölködő förmérvény szerzőjét, a „több (?) reformátusi” bünyvadi feljelentéssel a független magyar bíróság elé idéztem.

Mindenekelőtt egy folytonosan megismétlődő, tudatos félrevezetéssel kell leszámolnom. Azok, akiknek kellemetlen a becsületlen kritika, évek hosszú sora óta azáltal igyekeznek hangulatot kelteni kálvinista körökben, hogy a lapom megnyilatkozásai *illetéketlen* beavatkozások, mert pápista vagyok. Amennyiben katolikus volnék, épp oly kevéssé restelleném, mint amilyen büszke vagyok kálvinista mivoltomra. Az én egyeneságu úkapám ott harcolt Bethlen Gábor fejedelem zászlai alatt a vallásszabadságért, szépapám már egy évszázad előtt, hírneves esperese a Tiszántulnak, kálvinista kollégiumban nőtem fel, apám kálvinista tanár volt, nagyapám, aki felnevelt, főgondnok, egyházbíró, zsinati és konventi tag; családomban nemes hagyomány a kálvinista egyház lelkes és önzetlen szolgálata. Ha tehát valakinek joga van hozzájárulni református ügyekhez, nekem van annyira, mint bárkinek Debrecenben.

A kálvinistasággal azonban épp nem összefüggő követelmény, hogy valaki szabadkőműves, forradalmár, vagy akár liberális legyen. Ha tehát a most annyira gyűlölettel támadott cikk azt írta, hogy egy keresztlyen felekezet ügyeiben nem lehet döntő szerepe Istent és hazát megtagadó elemeknek, úgy ezt a leghatározottabban megismétlem és fenntartom. A szociáldemokrata materializmus és az Ur Jézus tanítása homlokegyenest ellenkezik egymással. Az egyik legnagyobb élő kálvinista teológusunk állapítja meg, hogy „Marx különös gyűlölettel harcol a protestántizmus ellen.” Tűz és víz, Krisztus és Antikrisztus sohasem lesznek egyesíthetők. Aki odaadta magát a szociáldemokrata lélekmérgezés-

nek, az ne merészeljen többé beavatkozni a keresztlyen Anyaszentegyház belső életébe.

Azoknak a kertségi hittestvéreimnek — akik tartozzanak egyébként politikailag bármely Istent, Krisztust, hazát, nemzetét tisztelő párthoz, — csak annyit ízenhetnek; ne ugorjanak be öző, gonosz és hazug bujogatásnak és ne vállaljanak „sérelem”, ami ő reájuk nem, de kizárólag a keresztlyenség ellen ádázul hadakozó szociáldemokrata—bolsevizmus híveire vonatkozik.

Es végül, hogy a tárgyra térjünk. Vajjon kívánatos-e, hasznos-e éppen a debreceni református egyház messze ragvógó erkölcsi preszliáknak szempontjából, hogy egy és más lelkészei ellen, kálvinista hívek részéről emelt súlyos vádak *formai* okokból tisztázatlanul, elintézetlenül maradjanak. Szabad-e a lelkészi palást szeplőtelen tisztaságán, — mérhetetlen lelki károkozások szülőjét: csak egyetlen makulát is tűrni letörőletlenül?

Vagy igazak a Papp Imre ellen emelt vádak és akkor ő vele szemben kell levonni a konzekvenciákat, vagy nem, és akkor viseljék a következményeket a panasztétvők. De ennek megállapítására egyetlen módszer vezet csak: a panaszlott állítások teljes, alapos, tárgyilagos kivizsgálása.

Amíg ez meg nem történt, amíg a felmentő, vagy marasztaló ítélet el nem hangzott, senkinek nincs joga, ha hű fia egyházának, félrevezető, hangulatkeltő progandával, újságikkal, aláírásgyűjtéssel utját állani az igazság kiderítésének.

Hagyjunk fel hát az ökölrázással, nyelvtögtetéssel, a mindjában napi politikai vágyásokra sikló, csunya csetepatékkal. Ha valakit váddal illették és ártatlannak érzi magát, álljon igaza tudatában felemelt fejjel, nyíltan bírálj. Ott keresse az elégtételt, nem pedig egy elferdített, hamisan magyarázott, tartalmából kiforgatott laptudósítás révén félrevezetett választók megnyilatkozásaiban.

Utolsó szavunk Hegymegi-Kiss

Pál képviselő urhoz, a debreceni református egyház presbiteréhez szól, aki maga is egy nagy kálvinista név viselője. Vigyázzon, ne idézzen fel a napisajtó hasábjain olyan harcot, amelynek lehetnek talán pillanatnyilag apró-cseprő pártpolitikai hasznai, de igen-igen súlyosan érinthetik a református eklézsia békességét. Ne kényszerítsen lapjának naponta megismétlődő támadó cikkeivel arra, hogy a „Debreceni Ujság” nagy nyilvánossága előtt álljunk ki a kálvinista egyház védelmére akkor, amikor, mint bizva-bizunk benne: az igazság kiderítése az arra hivatottak kezében van. Mi tisztelettel, békétüréssel, bizalommal várjuk ezt az ítéletet. De irgalmatlanul oda fogunk vagni, ha az igazságot a pártoskodás, harkeskedés, személyeskedő félrevezetés akarná elhomályosítani. Es akkor velünk lesz — hittel hiszszük, — az egyház vezetősége, elenzéki, kormánypárti, liberális és ébredő, kertségi és nem kertségi lakos: minden becsületes debreceni kálvinista.

Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály

A HOOVER-AKCIÓ DIPLOMÁCIAI FEJLEMÉNYE

Az Egyesült Államok elnöke újabb meglepetéseket tartogat Európa számára

Általánossá kezd válni az a vélemény, hogy az egyéves moratórium nem elegendő a világgazdasági válság szanálására

Washington, július 9.

Castle helyettes külügyi államtitkár hivatalos közleményt juttatott el a lapokhoz, amelyben cáfolja azt a híresztelést, hogy az Egyesült Államok kormányja a moratórium évének letelte után revízió alá akarja venni az összes jóvátételi és adósságrendező megállapodásokat. Hoover elnök a háborus tartozások kérdésének revízióját eddig még nem hozta javaslatba — mondja a hivatalos közlemény — és nincs is szándékában, hogy ilyen javaslatot tegyen. A párisi francia—amerikai tárgyalások során kifejezetten leszögezték, hogy a fennálló jóvátételi és adósságrendező egyezmények megváltoztathatatlanok. Castle államtitkár egyébként kijelentette, hogy olyan híreket kapott Németországból, amelyekből arra lehet következtetni, hogy a német helyzet már kevésbé válságos. A német kormány erőfeszítéseket tesz, hogy legyűrje a pillanatnyi nehézségeket. Minden ok megvan az optimizmusra.

Amerika örömmel vesz részt a leszerelési konferencián

Washington, július 9.
Az Egyesült Államok kormánya

beavatott politikai körök értesülése szerint — néhány napon belül megadja választát a Népszövetség meghívására, amelyben felkérte az amerikai kormányt, hogy küldjön delegátusokat a jövő évi február elsejére össze-

hívott leszerelési világkonferenciára. Az amerikai válasz rövid lesz és abból az egy mondatból fog állani, hogy az Egyesült Államok kormánya örömmel fogadja a meghívást és eleget tesz annak.

Négyszázmillió dolláros hitelt kap a német állam

Pénzügyi körökben most már bizonyosra veszik, hogy Németország a legközelebbi időn belül megkapja a várva-várt, hosszulejratu kölcsönt. 200—400 millió dolláros kölcsönről beszélnek, amelyet angol-amerikai bankcsoport boesátana ki az International Acceptance Bank vezetésével. A kölcsön szempontjából számításba jövő newyorki bankok egyelőre még teljes titoktartásba burkolóznak és semmit sem lehet tudni tőlük a részleteire vonatkozóan. Newyorki tőzsde-

körökben meg vannak győződve arról, hogy ez a hosszulejratu magánkölcsön lényegesen meg fogja szilárdítani a márka helyzetét a nemzetközi tőzsdéken. A Neues Chronicle értesülése szerint a newyorki tőzsdei konzorcium mástól milliárd márkás hitelt boesát majd a Német Birodalom Bank rendelkezésére. Ez a hírforrás is megerősíti, hogy a bankkonzercium élén az International Acceptance Bank áll és hogy a kölcsön kibocsátásában az angol bankvilág is résztvesz.

A vámunió elejtésére szólítják fel az angolok Németországot

London, július 9.

A szociálista és kormány-hivatalos Daily Herald tegnap ritka egyetértésben a konzervatív Times-szal, azt a kérdést veti fel, mit szándékozik

Németország a szünetévben Európa érdekében tenni. A Daily Herald utal a német cirkálóépítő programra és a német-osztrák vámunióra és világosan kifejezésre juttatja, hogy ez a két kérdés az, ahol önkéntes cselekedeteket várnak Németországtól.

Nem is lehet elképzelni jobb előjelét az általános leszerelésnek, — írja a lap — mint ha a német kormány önként bejelentené, hogy a súlyos pénzügyi helyzetre való tekintettel a leszerelési konferencia megtartásáig elhalasztja az új cirkáló építési munkálatait.

Nem képzelhető el jobb előjele a meginguló gazdasági vitának, mint az, ha Németország kijelenti, hogy a vámuniót nem szándékozik továbbra is elszigetelten megvalósítani, hanem a jövőben az európai újítást-

SÜRGÖNY-CIM: TETŐ

Építetők és háztuladonosok FIGYELMÉBE!

Vállalok mindennemű tetőfedési u. n. új és régi tetőfedéseket és javítását cseréppel, palával, hőrelezsel, kátránypapírral, facementtel Gvári árákon. Több évi részre fizetésre is.

BULYOVSZKY

tetőfedőmester Rákóczi-utca 6

Telefon 84.

tés érdekében dolgozik és nem izvekszik a vámnúró gondolatának érvényét szerezni.

A Times is azt írja, hogy ha Németország közre akar működni Európa problémáinak megoldásában, — nagy most kiváló alkalma van erre. A hadihajóépítési program végrehajtásának felfüggesztése — írja a lap — sokkal mélyebb lélektani hatással járna, mint amennyit Németország vállalja is a hajó megépítésével elér-

hetne.

Ugyanez vonatkozik a német Anschlusra. Ezt a tervet Németország mindig gazdasági intézkedés gyanánt állította be, azonban a gazdasági előnyök még teljesen háttérbe szorultak, amikor a terv már készen volt. Ezen a téren is alkalma van most Németországnak — írja a Times — annak megmutatására, hogy része akar lenni az európai családnak és hajlandó a kölcsön segítségére.

Kétség az egyéves moratórium a világgazdasági válság szanálására

Newyork, július 9.

Bainbridge Colby a Wilson-kormány egykori államtitkára, a sajtó egyik képviselőjével folytatott beszélgetése során kijelentette, hogy bár az egyéves moratórium Németország hitelét átmenetileg megerősíti, de semmiképpen sem hozza közelebb a világgazdasági problémát a megoldáshoz. A Hoover-terv tulajdonképpen nem egyéb, mint késő elismerése annak, hogy Amerika felbonthatatlanul össze van kötve a világ sorsával. A Young-terv visszavonhatatlanul halottnak tekinthető. Owen Young maga is világosan megmondta véleményét a fizetési tervről, amikor elismerte, hogy az általános árharlyatfás a német nép jóvátételi terheit elviselhetetlenné teszi.

Colliere hetilapjában Borah szenátor azt írja, hogy az adósságok törlése nem ér semmit, amíg Európa tovább fejezverkezik. A háborús szellemben létrehozott békeszerződések megakadályozzák Európa újáépítését. Ezért ezeket a szerződéseket igazságos szerződésekkel kell helyettesíteni.

A londoni konferencia

Páris, július 9.

Az angol kormány elfogadta a francia kormányhoz azt az ajánlatát, hogy a szakértő bizottság értekezletét július 17-ére hívják egybe Londonba.

Magyarországot is meghívják a konferenciára?

London, július 9.

Az angol sajtó figyelme a Hoover-terv körüli londoni konferencia felé fordul, melynek méretei iránt már eltérnek a nézetek.

A Daily Telegraph diplomáciai

NAGYSZALLODA

„IMPERIAL“

GRAND HOTEL

Budapest, VII., Rákóczi-ut 90.

1 perc a Keleti pályaudvartól.

Legmodernabb berendezésű elsőrangú családi szálloda. 152 szoba meleg-melleg folyóvízzel, központi rűtésrel, telefonnal, elsőrendű olcsó étteremmel.

A lap igazolt előfizetői 20 százalékos kedvezményben részesülnek

levelezője szerint nem lehet tudni, vajjon meghívják-e a konferenciára a kisebb szövetséges államokat, valamint Magyarországot és Ausztriát is? A franciák mindenestre szeretnék, ha kelet-európai szövetségeik résztvennének a konferencián. A miniszterek feladata lesz a konferenciával kapcsolatban, hogy eldöntsék,

1. a felmerülő elvi kérdéseket,
2. azokat a pontokat, amelyek iránt a szakértők nem tudnak megegyezni.

Kínában kivégeztek egy kommunista vezetőt

London, július 9.

Szovjetjelentés megerősíti azt a hírt, hogy a kínai hatóságok kivégezték a kínai kommunista párt titkárát, Shian Csü-Fa-t, aki 1928 óta titkos buvóhelyeken dolgozott, ahonnan időnként Moszkvába is elutazott a kommunista internacionálé kongresszusaira. Radek kijelentette, hogy halála „pótolhatatlan veszteség nemcsak a kommunizmus, de az egész nemzetközi mozgalom szempontjából is.”

A felvidéki „Tót Ifjak Egyesülete” tagjait bíróság elé állították a csehek

Prága, július 9.

A pozsonyi hadbíróóság tegnap kezdte meg öt tót fiatalember hazárállási és kénkedési bűnperének tárgyalását. A vádlottak Vozár József, Dukó József, Holló József, Molnár József katonák és Piontek József magánhivatalnok, aki szintén katonai szolgálatot teljesít. A vádirat szerint a Tót Ifjak Egyesülete név alatt titkos társulatot alakítottak, amelynek célja a elvidékeknek a köztársaságtól való elszakítása volt. Midőn összeesküvésüknek híre kelt, meg akartak szökni, de az utolsó pillanatban elfogták őket. A tárgyalás előreláthatólag több napig fog tartani.

Le tálílag kell igazolni az o'áh tisztviselőknél vagyonukat

Bukarest, július 9.

Mihaleha nemzeti parasztpárti vezér törvényjavaslatot terjesztett be a képviselőházba az állami méltóságok és nagyragu tisztviselők vagyonának felülvizsgálásáról. A törvényjavaslat értelmében ezek az állami funkcionáriusok kötelesek 1915-től kezdve vagyoni állományukat le tálílag kimutatni. Az igaztalan vagyon a kincstárra száll. A bűnösöket súlyosan megbüntetik. A törvényjavaslat egyben szigorú rendszabályokat tartalmaz a rágalmazók ellen.

A képviselőház a törvényjavaslatra kimondta a sürgősséget.

Csongrád megyében tízezer hold terményt pusztított el a sáska

Szentes, július 9.

Csongrád vármegye közigazgatási bizottságának július havi ülésén dr. Csergő Károly alispán beszámolt a megyei saskajárás pusztításairól. Az alispán megállapította, hogy 10 ezer hold termést pusztított el a sáska. A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy kéri a földművelésügyi minisztert, ne csak a sáska pusztításához, hanem másfajta gabonaférgek elleni védekezéshez is nyújtson segítséget az állam, s azonnal rendelje el az általános irtást.

Szerb katonai repülőgép kényszerleszállása Somogyban

Kaposvár, július 9.

Csütörtökön reggel kilenc órájtában hatalmas repülőgép jelent meg Kastélyosdomb köztség felett. A repülőgép közel tíz percig keringett egész alacsonyan a község határában, majd kényszerleszállást végzett. Azonnal értesítették a repülőgép leszállásáról a csendőrséget, ahonnan csendőrször ment ki a helyszínre s megállapította, hogy a község határában egy jugoszláv katonai repülőgép szállt le. A repülőgép pilótáját, egy jugoszláv őrmestert őrizetbe vették, majd jelentést tettek Boronkay Lajos barcsi főszolgabírónak, akinek telefonrendeletére a repülőgépet is lefoglalták.

A főszolgabíró jelentette az esetet Stefaics Pál alispánnak, valamint a kaposvári repülőállomásnak, ahonnan egy repülőgép ment Kastélyosdombóra. Az alispán értesítette a belügyminiszteriumot és a külügyminiszteriumot is, hogy intézkedjenek a repülőgép pilótájának további sorsáról.

Valódi olasz fagyaltot csak püspöki palota Ha'van u. 1. alatt lehet

Traktor-, autó- és cséplőmotor

Gyújtómágnés javítások

accumulátor töltést és javítást gyári jó tálással végez.

Bosch szolgálat

Debrecen, Széchenyi-úca 24. szám.

Dr. Freund Jenő ügyvéd meghalt

Széles körben kellett részvételt, hogy dr. Freund Jenő ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag, csőtörtökön rövid szenvedés után hirtelen meghalt. Az elhunyt Miskolcraól származott Debrecenbe, ahol évtizedek óta folytatott ügyvédi prakszist, valamint széleskörű munkásságot fejtett ki a törvényhatósági és közigazgatási életben is. Agilitását, lelkes ügybuzgalmát azok is elismerték, akik politikailag és világnézetileg szemben állottak vele. A zsidó hitközségnek egyik vezető tagja és alelnöke volt.

Dr. Freund Jenőt egy hét előtt torokgyulladás támadta meg, — amely garatmögötti tályoggal komplikálódott. Dacára a leg gondosabb ápolásnak, elállithatalan vérzés indult a tályogból s ez idézte elő az ötvenhatéves, élet erős ember halálát. Az elhunytat kiterjedt család gyászolja, amelynek tagjait a hivatalos körök, az egyesületek, amelyekben lelkesen tevékenykedett és a társadalom leg szélesebb rétegei részvénytájközükkel árasztják el.

Dr. Freund Jenő temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Deák Ferenc utcai izraelita templom udvaráról.

Az Északmagyarországi

Kőbánya és Magyar Tarmac RT igazgatósága, felügyelő-bizottsága és a tokaji üzletigazgatósága mély fájdalomtól tudatja, hogy

Dr Freund Jenő ur

a részvénytársaságnak hosszú években át volt igazgatósági tagja és jogtanácsosa e hó 9-én váratlanul elhunyt. Halálával mélységes, nagy gyász érte vállalatunkat, amelynél úgy igazgatói, mint jogtanácsosi minőségében rendkívül buzgó és értékes tevékenységet fejtett ki. Rokonszenves, kedves egyéniségét mindegyikünk szeretete vette körül s igaz barátság érzése fűzött hozzá.

Emlékét el nem muló kegyeletteljes szeretettel őriztük meg.

A Gehauer Károly első hazai érc-, fémkoporsó és gyáskocsigyár részvénytársaság igazgatósága, felügyelő-bizottsága, tisztviselői és munkásai fájdalomtól porig sujtva tudatják, hogy részvénytársaságunk igazgatóságának elnöke és vezérigazgatónk

Dr Freund Jenő ügyvéd

életének 66-ik évében ez évi július hó 9-én váratlanul elhunyt.

Vállalatunknál, mint igazgatóságunk tagja és ügyésünk, évtizedekig áldásos működést fejtett ki, majd a háboru után, mint vezérigazgatónk tetterősen és bölcs előrelátással vezette vállalatunkat a sikeres fejlődés és virágzás útján.

Veszteségünk pótolhatatlan, emlékét el nem muló kegyelettel fogjuk megőrizni. Debrecen, 1930 július 10.

Spanyolországban terjed a sztrájk és forrongás

Madrid, július 9.
A szerdai nap folyamán Spanyolország különböző részeiben a sztrájkoló telefonmunkások súlyos szabotázi akcióra vetemedtek. Madridban pokolgépekkel fel akartak robbantani két telefongócspotot.

Bilbaiban, La Coronában és Huelvában átvágták a telefonkábeleket. A sztrájkolók megtámadták a dolgozóknak akaró telefonkezelőket, úgy hogy végül a nőket katenaságtól védett teherautókkal kellett munkahelyükre szállítani.

Barcelonában a munkanélküliek megtámadták a rendőrséget, amely végül fegyverrel használatára számos támadót megsebesített.

Madrid, július 9.
A sztrájkolók tegnap a közbiztonsági rendőrség épülete elé vonultak és a letartóztatott társaik szabadonbocsátását követelték. A tüntetőket a rendőrség oszlatta szét. Valenciában

kisebb összeállítás volt a rendbontó sztrájkolók és a rendőrség között. De sebesülés nem történt. 30 embert letartóztattak. Madridban tegnap délelőtt több zavargót letartóztattak tiltott fegyverviselés miatt. Az országos munkásszövetség bejelentette, hogyha a közbiztonsági rendőrség folytatja a letartóztatásokat, az egész országban általános sztrájkot hirdetnek.

Ostromállapot Malorcán

Madrid, július 9.
A Malorca szigetén levő Palmábóli jelentik, hogy a hatóságok kihirdették az ostromállapotot, mert a sztrájkoló kikötőmunkások a kommunista vezetésével kikényszerítették az összes gyárak, üzletek és műhelyek bezárását. A kikötőmunkások forradalmi dalokat énekelve végig vonultak a városban.

Hivatalvesztésre ítélték Zavaros Aladár volt székesfehérvári polgármestert és Vargha Elemér tanácsnokot

Székesfehérvár, július 9.
Tegnap került Székesfehérvár város törvényhatósági bizottsága elé Zavaros Aladár volt polgármester és Vargha Elemér tanácsnok fegyelmi ügye, akiket a belügyminiszter által delegált bajai fegyelmi választmány hivatalvesztésre ítélt. Zavaros Aladár családja részére pedig havi 864 pengő ellátási segélyt állapított meg. Varghát minden anyagi ellátás nélküli hivatalvesztésre ítélt.

A közgyűlésen Széchenyi Viktor főispán elnökölt. A főjegyző felolvasta a bajai ítéletet, továbbá a vá-

ros kisgyűlésének titkos szavazással hozott indítványát, amely szerint Zavaros Aladárt és Vargha Elemért hivatalvesztéssel sújtják, minden anyagi segítség megállítására nélkül.

A közgyűlés hosszú vita után külön szavazott Zavaros és külön Vargha ügyében. A szavazás eredményeképpen Zavaros Aladárt 72 szavazattal 26 szavazat ellenében minden anyagi kárpótlás nélkül, teljes hivatalvesztésre ítélték, Varghát pedig 82 szavazattal, 4 ellenében ugyancsak hivatalvesztésre ítélték.

A debreceni Általános Forgalmi Bank eladta két iparvállalatát

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A debreceni Általános Forgalmi Bank Rt., július 4-én tartotta 25-ik évi medes közgyűlését. A közgyűlésnek legkiemelkedőbb momentumai az a bejelentés, amelyben az intézet igazgatósága közölte, hogy sikerült két iparvállalatát veszteség nélkül értékesíteni. Ezek pedig a kolozsvári Vasgyár és a debreceni Patkógyár. Az Általános Forgalmi Bank, amely tudvalevőleg a Magyar Általános Hitelbank érdekeltségéhez tartozik, kizárólag bankári és takarékpénztári tevékenységet óhajt a jövőben kifejtetni.

Az igazgatóság jelentése, amely a Forgalmi Bnk múlt és jövőbeli működésére teljes fényt vet, többek között a következőket tartalmazza:

„Az 1930. év folyamán tovább mélyült az 1929. évben megindult ipari és kereskedelmi hanyatlás és különösen az utolsó hónapokban mutatkozó gazdasági válság teljesen igazolták azon korábbi elhatározásunkat, mely szerint vállalatunknál fennálló érdekeltségeinket csökkenteni kívánjuk és az ilyképpen felszabaduló tőkünket mobil bank és takarékpénztári üzletünk és ezzel kapcsolatban ügyfélforgalmunk fejlesztésére óhajtjuk fordítani. Ezen törek-

vésünk a múlt év folyamán is járt némi eredménnyel, amennyiben sikerült vállalatunknál kihelyezett tőkéinket csökkenteni. Leépítési törekvéseinket az általános súlyos gazdasági helyzet hátrányosan befolyásolta, azért a régebben folytatott tárgyalásaink csak a folyó évben jártak eredménnyel: egyes vállalatok üzemet sikerült az uralkodó dekonjunkturának megfelelő keretekre korlátozni, úgyhogy azok rentábilis továbbműködése biztosítottnak látszik. Változatlan törekvésünk továbbra is a megkezdett irányban tovább haladni és intézetünk üzletében a bank és takarékpénztári tevékenységet fejleszteni.

A Magyar Szabadalmazott Patkógyár Rt.-nél és a Kolozsvári Vasöntödei Gépgyárnál fennállott érdekeltségünket a folyó évben veszteség nélkül lebonyolítottuk.

Az Általános Forgalmi Bank Rt. igazgatóságának előterjesztésére új igazgatósági tagként megválasztották Gáldi Marcellt, a Budapest-Szentlőrinci és a Tatai Cseréprész Téglagyár Rt. vezérigazgatóját, Erdős Jenőt, a Dénes B. Rt. vezérigazgatóját és dr. Bereczik Lászlót, a Dénes B. Rt. ügyvezető-igazgatóját.

A megvadult lovak leborították a szekeret a deszkahídról s a rajta ülő gazdálkodó halálra zuzta magát

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Borzalmas szerencsétlenségnek esett áldozatul esütörtökön délelőtt Pénzes Lajos negyvenhat éves körösszegapáti gazdálkodó. A patak deszkahídján akart áthajtani kétlovas szekerevel. Közben azonban a lovak valami miatt megbokrosodtak és elragadták a szekeret, amelyet a híd karfájának taszítottak. A karfa kiszakadt és a szekér belezuhant a több mé-

teres mélységben levő árokba. Az esés következtében Pénzes olyan sérüléseket szenvedett, hogy még a helyszínen meghalt. Mint az orvosok később megállapították, koponyaalapú törést kapott és ezenkívül belső sérüléseket is szenvedett. Megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy terhel-e valakit gondatlanság a halálos szerencsétlenség miatt.

Véres fegyvercláadás Bulgáriában öt halottal

Szofia, július 9.

Véres fegyvercláadás történt tegnap a délbulgáriai Sliwen város fegyvertételeiben. Az esti séta után a súlyos bűnözők egyik csoportját éppen visszavezették céláikba, amikor hirtelen néhány fegyveres rávetette magát a kísérő fogházőrökre. Vad dulakodás után a fegyveresek sikerült letépniük a fogházőröket, akiktől elvették fegyvereiket. Azután a fegyveresek kinyitották a szomszédos cellákat és ezeknek lakóival együtt a főkapun át távozni akartak. A fegyveresek folyosóján történt dulakodás zajára a főkapuhoz sietett a nagy őrség, amely fegyveres erővel szegült a szükni aka-

ró fegyveresek ellen. Heves tűzharc kezdődött, amelynek során öt fegyveres meghalt és egy a fogházőrök, mint a fegyveresek részén igen sokan megsebesültek. Később futólépésben megerősítés érkezett a helyőrségtől, úgyhogy a lázadókat sikerült visszazorítani. A rend helyreállítása után a fegyveresek ellenőrző körutat tartottak s ekkor aztán kiderült, miszerint öt fegyveres a nagy zűrzavarban sikerült megszöknie. A város határát azonnal lezárták és valószínűnek tartják, hogy a fegyveresek még nem sikerült el-távozniok Sliwen területéről. Egyelőre azonban még nem tudták megtalálni őket.

Francia hadirepülőgépek európai propaganda körútra indultak

Páris, július 9.

Dumesnil légügyi miniszter a legújabb típusú francia gyártmányú hadirepülőgépeknek bemutatására határu repülőrajt szervezett, amelyvel Európában propaganda körutat tétet. A repülőrajt tegnap reggel 9 órakor Goys tábornok vezetése alatt a villaconblayi épültől felszállott. A körülbelül 10.000 kilométeres pro-

paganda körút állomásai a következők: Brüsszel, Amsterdam, Koppenhága, Osló, Stocholm, Helsinki, Riga, Kovno, Varsó, Lwow, Bukarest, Belgrád, Szofia, Sz'ambulí, Eskisehir, Szaloniki, Athén, Brindisi, Róma, Lyon, Páris. A repülőrajt az állomásokon töltendő idő beszámításával egy hónap alatt teszi meg az utat.

A Creditanstalt-törvény évi 15.000 sillingben maximálja a nyugdíjakat és megsemmisíti a külön szolgálati szerződéseket

Bécs, július 9.

A kormány fennálló magánjogi intézkedésekbe való szokatlanul éles beavatkozásra határozta el magát a Creditanstalt üzemi költségének gyökere csökkentése érdekében. Az ötödik Creditanstalt-törvény, amelyet tegnap nyújtottak be a Nemzeti Tanácsnak, a különszerződéssel szabályozott szolgálati viszonyt július 15-től kezdve érvénytelennek nyilváníti a kollektív szerződéssel szabályozott szolgálati viszonyt pedig egy hónapon belül felmondható á nyilvánítja. A rokkantsági és nyugdíjirándóságok a törvény életbelépésétől kezdve semmiesetre sem lehet-

nek magasabbak évi 15.000 sillingnél.

Ha a nyugdíjra jogosult személy más jellegű szolgálati jövedelmet, vagy terítémet élvez, úgy nyugdíjának megfelelő részét levonják. A Creditanstalt által fizetett nyugdíjakat az alábbi mértékben csökkenti az új törvény:

Az évi 1000 sillinges nyugdíjakat 5 százalékkal, az évi 6000 sillinges nyugdíjakat 10 százalékkal, az évi 12.000 sillinges nyugdíjakat 25 százalékkal, az évi 24.000 sillinges nyugdíjakat 65 százalékkal, az ennél is magasabb összegű nyugdíjakat 90 százalékkal szállítja le az törvény.

**MENETJEGY IRODÁBAN
olcsó ellátási jegyet vehet**

ERDŐBENYEFÜRDŐBE

Kitűnő könyha. Gyönyörű kiránduló helyek. **Tánc!** Legkellemebb hétévi szórakozást nyújt Önnek társadagos munkája után. — A MAV. Menetjegy irodában teljes felvilágosítást nyer.

Nagyszabású leszerelési nagygyűlés Angliában

London, július 9.

MacDonald miniszterelnök az utóbbi idők túlfeszített megerőltetése és izgalmai után orvosi tanácsra rövidebb pihenőt kénytelen tartani. Ideges gyomorbaja némileg kiegyesült, úgyhogy a tegnapi minisztertanács után azonnal le kellett feküdnie. Specialista orvos vizsgálta meg és tanácsára szombati pihen. Szombaton leszerelési nagygyűlésen vesz részt az Albert-Hallban, ahol beszélni fog. A gyűlésen beszélni fog Baldwin és Lloyd George is. Magában az Albert Hallban mintegy 10.000 hallgató fog helyet foglalni, de úgy számítanak, hogy a párhuzamos gyűlések közönségével együtt összesen félmillió ember fogja hallani az ünnepi beszédeket.

Amerikából Tokióba repül leszállás nélküli két pilóta

Seattle, július 8.

Havas; Robbins és Joens amerikai aviatikusok utarakeltek, hogy leszállás nélkül Tokióba repüljenek. Ha a repülés sikerült, akkor megnyerik egy japán újság 5 ezer angolfontos díját. Az aviatikusok Szibéria északi részére veszik irányukat.

Új rakétakisérlet a német tengerparton

Berlin, július 9.

Beinhardt Thieling osnabrücki mérnök, a rakétarepülés kiváló szakértője az elmúlt napokban az oldenburgi partvidéken Wangerode kikötőjében új, nagyjelentőségű kísérleteket végzett. Július 2-án és 3-án egy rakétát eresztett az levegőbe s mindkét rakéta beigazolta a mérnök számításait. A rakéták 80 fokos szögben repültek fel, 3000 méteres magasságot értek el és 7000 méteres utat tettek meg. Mindegyik rakéta 30 százalékos hasznos súlyt vitt magával az önsúlyhoz arányítva.

A két kisebb rakéta sikeres kiröplése után Thieling mérnök július 26-án egy nagyobb rakétával hajtja végre ugyanezt a kísérletet Wangerodeban. A július 26-iki rakétarepülésről hangosfilmet készítenek.

Halálos fürdés a Körösben

(A Debreceni Újság tudósítói.) Halálos szerencsétlenség történt kedden délután a Körös folyón. Sajti Andor sarkadi kereskedő barátai társaságában a folyón csónakázott és a csónakból ugrott a vízbe, hogy megfürdjön. Alig tett azonban néhány tempót, a sebes folyású víz elragadta. Barátai mindent elkövettek, hogy Sajti Andort megmentse, de sikertelenül. A szerencsétlen ember rövid küzködés után elmerült a két méter mély hullámokban. Holttestét csak tegnap vetette ki a víz.

A szerencsétlenség ügyében a nyomozást megindították.

**Keltetőgépek.
műanyag**
Bészler Lajosnál
a Csonkatorony mellett

ELSZAKITOTT ERDÉLY

Váratlanul jó eredménnyel végződött a magyar iskolák érettségi vizsgájának írásbeli része

124 jelöltből csak nyolcat utasítottak vissza

Kolozsvár, július 9.

Az idei érettségi vizsgálatokat szomorú események vezették be, amelyek jogosan arra engednek következtetni, hogy újból gumotin lesz a érettségi rendszer.

Idősebb professzor nagyhangon bejelentett érettségi reformjáról a kamara és szenátus szótárán átszűrve valami olyan zavaros dolog lett, amely ebben a tekintetben messze felülmúlta a régi Anghelescu-féle torturák törvényét is. Különösen a természettudományok tantervét az érettségi vizsgák között, mivel tekintve azt, hogy az érettségi vizsgák készülés idején ez a tantárgy nem szerepelt a kötelező tantárgyak között, nem is fektettek nagyobb súlyt annak tanulására. S emellett még az is megnehezítette a helyzetet, hogy az elnökre bízták, milyen nyelven lehet a tanulóknak a természettudományokból vizsgáznok.

Az érettségi vizsgák írásbeli része hétfőn és kedden folyt le Kolozsváron és szerdán reggel hirdették ki az eredményt. A kolozsvári öt kisebb iskola: római katolikus, református és unitárius főgimnázium, Marianum és a református leánygimnázium, összesen százhuszonnégy tanulóval vizsgáztak, akik közül mintegy husz-háromig egynevezett veterán volt, tudniillik olyan, aki már nem először megy neki a vizsgának.

Az írásbeli vizsga eredménye valószínűleg meglepetésként hatott. Es pedig rendkívül kellemes meglepetésként. Ugyanis mindenki rossz eredményre volt elkészülve s mikor kihirdették azután, hogy a 124 jelentkező közül összesen nyolcat utasítottak vissza.

Az új érettségi törvény által hozott változás az is, hogy a tanulóknak joguk van francia irodalom helyett német irodalomból vizsgáznok s így az, aki jobban tudja a németet, mint a franciát, abból tehet érettségit.

Írtóhadjárat az erdélyi ipartestületek ellen

A dicsőszenzmártoni Ipartestület vezetőségét is felfüggesztették, mert nincs elég oláh a vezetőségben

Dicsőszenzmárton, július 9.

A szalimári ipartestület és a dévai iparkamara vezetőségének felfüggesztése után tegnap a dicsőszenzmártoni ipartestület vezetőségét is szétkergették.

A dicsőszenzmártoni iparosság, annak rendje és módja szerint még ez év elején megartotta tisztújító közgyűlését, amelyen, amennyiben a dicsőszenzmártoni iparostársadalomnak 90 százaléka kisebbségi és csak 10 százaléka oláh, ipartestületi elnöknek magyar embert, Elsässer Miklós tekintélyes pékmestert választották meg.

Alig történt meg azonban a választás, máris megindult az akna-

munka az újonnan megválasztott vezetőség ellen és annak minden munkáját igyekeztek az érdekeltek elgáncsolni. Ennek következtében az ipartestület csak a legnagyobb áldozatok árán működhetett egyideig. Végül is a sok áskálódásnak meglelt az eredménye, amennyiben a városi tanács az ipartestület jelenlegi vezetőségét azzal a kifogással, hogy a vezetőségben nincs elég oláh ember beavasztva, felfüggesztette.

A város iparossága a vezetőség felfüggesztését annál is inkább sérelmezi, mert annak eddigi munkálkodásával a legnagyobb mértékben meg volt elégedve.

Előfizetőinkhez

A „DEBRECENI ÚJSÁG—HAJDUFÖLD”-et bármely kül- és belföldi nyaralóhelyre fennakadás nélkül küldi kiadóhivatalunk. Kérjük tehát mielőlt nyaralását megkezdi, sziveskedjék az alábbi szelvényt kivágni és pontosan kitöltve kiadóhivatalunknak megküldeni (Kossuth u. 3. I.), vagy pedig a címre a 1-41. telefonszámra közölni.

Kérem a „DEBRECENI ÚJSÁG—HAJDUFÖLD”-et, melyet eddig
.....
cimre kézbesítettek, hó től
hó az a következő cimre küldeni:
Név:
Új cím:

Katolikus szerzetárszerinti esküszókat Hercegnő hercegnő

Bukarest, július 9.

Elena királyi hercegnő és Habsburg Antal főherceg esküvője a római katolikus egyház szertartásai szerint fog megtörténni. Az esküvőt ceremóniát Császár bukaresti római katolikus püspök fogja celebrálni.

Tűzoltónapok Debreczenben

A július 12., 13. és 14-iki tűzoltó napokra már serényen folynak az előkészületek. Július 12-én, vasárnap reggel 8 órakor indul el a menet a vasúti állomástól a Piac utcán át s befordul a Kossuth utcába. A színház előtt a katolikusok kiválnak és katolikus tédplomba mennek szentmisére, míg a reformátusok részére a Kossuth utcai templomban tart isteni tiszteletet Uary Sándor ref. lelkész.

A tűzoltó versenyek a Csapó utca 43 szám alatti tűzoltó laktanya udvarán, délelőtti fél 10 órakor veszi kezdetüket, ahol a nagyközönség sátrak alatt nézheti végig a csapatok nemese vetélkedését az elsősegéért. Amíg a versenybírószám a verseny befejezése után az ülést tartja, gróf Széchenyi József, a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnöke, a debreceni hivattársos tűzoltóság tagjai részére osztja ki a 25, 15, 10 és 5 éves szolgálati érmeket.

Július 13-án, reggel 40 főnyi tűzoltó kiránduló csapat keresi fel a Hortobágyot, hogy ott a pusztai szépségében gyönyörködjenek.

Július 14-én, reggel 9 órakor a kerületi tanfolyam 57 hallgatója vizsgázik, amikor az országos szövetséget Vida Pál szövetségi előadó fogja képviselni és ő is vezeti a vizsgát. A vizsga szintén nyilvános és azon mindenki megfigyelhet. Különösen érdekes lesz a tanfolyamhallgatók gyakorlati vizsgálata, akik erősen készülnek arra, hogy bebizonyítsák a tűzoltói pályára való rátermettségüket és megmutassák, hogy hazamenne községeikbe és városaikba lelkes és önzetlen tanfolyamot és vezetők lesznek az önkéntes tűzoltóknak.

Öt embert halálra mérgezett a denaturált szesz

London, július 8.

Massachusetts államában levő Brocton városában nagyobb társaság egynevezett szeszitalmi mulatságot rendezett, amelyben denaturált szeszből készített italokat fogyasztottak. 4 férfi és egy nő szeszmérgezésben meghalt. — Két férfi életveszélyesen megbetegedett.

A Városi Takaré- és Hitelintézet Részvénytársaság igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztikara mély fájdalommal tudatja, hogy

Dr Freund Jenő

ur, az intézet felügyelőbizottságának elnöke folyó hó 9-én váratlanul elhunyt.

A megboldogultban intézetünk önzetlen, lelkiismeretes munkatársát vesztette el és emlékeit kegyelettel őrzi.

Kétezernél több diákja volt a három debreceni legnagyobb fiú-középiskolának

A református gimnázium, piarista reál-gimnázium és az állami reáliskola értesítője

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Debrecen három legnagyobb fiú-iskolája: a református Kollégium gimnáziuma, a Calasanzii Szent József reál-gimnázium és a Fazekas Mihály reáliskola most adták közre 1930—31. évi értesítőjüket, amelyek ékes dokumentumai a nagymultú tanintézetek hatalmas fejlődésének. A három intézetbe összesen 2013 növendék iratkozott be, akik közül 857 a református, 719 a katolikus gimnáziumba, 437 pedig az állami reáliskolában folytatott tanulmányokat.

A református gimnázium tanéve

A debreceni református Kollégium gimnáziuma, amelynek értesítőjét vitéz Bessenyei Lajos dr. igazgató tette közzé. Nagy részvétel emlékezik meg az intézet halottairól: dr. Dóczy Imre felülvizsgáló és Debreczeni Ferencről, a IX. cserkészkerület tragikus elhunyt fővezető elöljárójáról. Az iskola multiárról közölt rövid történelmi összefoglalás után, mely Csokonai Vitéz Mihályt, Kolcsay Ferencet, Arany Jánost és gróf Tisza Istvánt említi fel az iskola leghíresebb diákjaiként, a felülvizsgáló, fenntartó és kormányzótestületről írt jelentések következnek. Az intézetnek 29 rendes tanára van, akik közül Benyó Gyula, Hoffer András, Vekerdő Béla egyetemi docensek, míg Zsigmond Ferenc, a kiváló irodalomtörténész, címzetes nyilvános rendkívüli professzor. Az intézet kilenc gyakorlati tanáriállást foglalkoztatott a latin, magyar, német, földrajz és természettudományok terén. A tanárok közül vitéz Rásonyi Lajos igazgató, Benyó Gyula, Csorba András, Erdős József, Hoffer András, Jakus István, Komya Sándor, Kovács Ernő, Kun Sándor, Nagy János, Nagy Sándor, Nádor Béla, Erdős Pál Zoltán, Szerencsényi Béla, Szilágyi Gyula, vitéz Váry Sándor, Zsigmond Ferenc stb. folytattak kölönösen nagy társadalmi, közéleti és tudományos tevékenységet.

Az ifjúság tanulmányi idején kívül a nagymultú „Arany János Önkéntesek”-ben, a „Természettudományi Szakosztály”-ban, „Ifjúsági Gyülekezet”-ben, bibliakörökben, ifjúsági sejtő egyetemben, énekkarban, zenekarban, madár-éneklő egyesületben, gyorsíró egyesületben, Tisza István sportkörben és az „Erdős” cserkészcsapatban fejtett ki nagyarányú munkát.

A református gimnázium 857

tanulója közül 817 református, ezenkívül 17 lutheránus, 3 unitárius, 6 római katolikus, 1 görög szerzetesi róm. kath. és 13 zsidó. Feltűnő a növendékek kitűnő tanulmányi előmenetele. Jeles rendű volt 98, jórendű 159 diák. Az évvégi érettségi vizsgálaton tizenhároman tettek praematurus vizsgát.

A piarista reál-gimnázium értesítője

A debreceni kegyestantórendi róm. kath. Calasanzii Szent József reál-gimnázium könyv-vastagságú s képekkel gazdagon illusztrált értesítőjét dr. Lukács József házfőnök-igazgató szerkesztette. — A 116 oldalas jelentés közli Bakó János püspöknek, az intézet egyik alapítójának, majd az iskola múlt évi halottainak: Róza István tanárnak, Than Gyula főszervezőnek és Sümechy József tanárnak emléksorokkal kísért fényképeit. Ezután az igazgató a jubileumok érdemeit méltatja, akik közül a mindenki által rajongással szeretett Vitéz József most töltötte be munkásságának negyvenedik évfordulóját s munkásságából harminc év Debrecen kultúrtörténetének dicsősége. A piarista rend másik két köztisztviselőjén álló professzorok: Agárdi László, a jeles költő és irodalomtörténész, valamint dr. Baltavár Jenő, aki a kánonjog, bölcselet, jogtudomány és államtudomány doktora s ezenkívül négy tantárgyból van szakvizsgáló, nevelésügyi jubileumokhoz érkeztek el.

A tanári testületnek 19 piarista, két világi és 4 gyakorlati tanára, két világi és 4 gyakorlati tanára volt a másfeladatoknak vállalásában kívül. A tanári testület tagjai közül dr. Lukács József igazgató, Agárdi László, Auer Kálmán, dr. Baltavár Jenő, Bánffy Tamás (a kiváló festőművész), Kuntár József, Kuzmics György, Emil, Rásony Kálmán, Tasi Pál, Vincze József és dr. Vajnóczky István végeztek nagyszabású közéleti, társadalmi, tudományos, illetve hitéleti munkásságot.

Az ifjúság egyesületei: a Révai Miklós Önkéntesek, Segélyező Egyesület, Prónav Antal-szavalókör, ének- és zenekar, valamint a Kuntár József kegyesrendi áldozár, tartalékos honvédszázados által vezetett Erdős-cserkészcsapat teljesítették dicséretreméltó működést.

Jelentős haladást tett a sportkör és ifjúsági vöröskereszt. Az intézet ifjúsága mindennap szentmisét hallgatott s rendkívül meg-

növekedett a napi szentáldozók száma.

A piarista reál-gimnázium növendékei közül, akik a latin és görög nyelveken kívül a német s a francia nyelvet is tanulták, 522 a róm. kath., 75 a gör. kath., 3 a görög keleti, 6 a lutheránus, 57 a református és 18 az izraelita vallású. Jeles eredménnyel vizsgáltak hatvanegyen, míg jó eredménnyel 128 szerzett évvégi bizonyítványt. A gimnáziumnak 12 jeles éretlje van. Az iskola leghíresebb tanítványai: Simonyi öbester, Szmrécsányi Lajos érsek, Vojnovich Géza és mások.

A Fazekas Mihály reáliskola beszámolója

A debreceni magyar királyi állami Fazekas Mihály reáliskola ötvennyolcadik értesítőjét dr. Zalai János igazgató becsajította közre. Oláh Gábor tanárnak Debrecenről írt bevezetése után dr. Varga Emil tisztifőorvost, intézeti tanárt parentálja el az igazgató. — Igen érdekes az intézet történelmi

multjának ismertetése, amelyből megtudjuk, hogy Zivuska Jenő, Hankiss Jánoson, Oláh Gáboron és Pröhle Vilmoson kívül Szabolcska Mihály is tanára volt az intézetnek.

A tanári testületnek 25 tagja van. — Tudományos, közéleti és társadalmi téren Zalai János igazgató, Balczér György, Boros Ferenc, Hadházy Dezső, Kolwenz Rezső, Lovas Rezső, Majoros Béla, Merker Márton, Mészáros Sándor, Tassy Ferenc és Telkes Sándor fejtették ki értékes tevékenységet. Kolwenz Rezső, aki mint karmester szerez évről-évre elévülhetetlen érdemeket, az ifjúsági fuvós zenekar továbbfejlesztésével aratott országgraszoló, őszinte sikert.

A reáliskola 437 tanulója közül 83 róm. kath., 289 református, 13 gör. kath., 13 evangélikus, 3 unitárius és 3 izraelita. Az intézetnek volt 17 jeles és 77 jó elemenetlű diákja. A június havi érettségi vizsgálatokon nyolcan jeles, tizenhárom pedig jó rendű bizonyítványt szereztek.

Gyermekek halálosvégű játéka a vadászfegyverrel

Tragikus szerencsétlenség történt tegnap Sárrétudvari községben. Dénes Róza tizenhat éves leány szülei elmentek hazulról s ez idő alatt a leány a szomszéd gyermekével játszadozott, aki jáék közben lekasztotta a szegről Dénes apjának vadászfegyverét és ráfogta Dénes Rózára. Meg is rántotta a ravaszt, azonban a fegyver nem sült el. Erre a gyermek még egyszer rácélozott a barátnőjére s a következő pillanatban a puska nagy detonációval elsült, Dénes Róza pedig egyetlen kiáltással vé-

resen összeesett. Az ajkán vér szivárgott s még mielőtt a robbanásra előjöttek volna a szomszédok, a fiatal leány a helyszínen meghalt. A golyó a szívet furta át.

Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, s megindult a nyomozás. A debreceni királyi ügyészség indítványára pedig dr. Preinnesberger Jenő tanácselnök, központi vizsgálóbíró elrendelte a holttest felboncolását és bevezette a vizsgálatot annak megállapítására, hogy kit terhel felelősség Dénes Róza tragikus haláláért.

1932. tavaszán fejezik be a központi egyetem építkezési munkálatait

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Csődbejutott egy németországi börgvár és tulajdonosa öngyilkos lett

Majna-Frankfurt, július 9.

A Németországi súlyos gazdasági válság ismét feltűnést keltő öngyilkosságra vezetett. Kaufmann Gusztáv gyáros, a nemisenburgi Kaufmann Lipót-féle börgvár tulajdonosa lakásán felakasztotta magát és meghalt.

A Kaufmann-féle börgvár az utóbbi időben nagy nehézségekkel küzdött. A legutóbbi napokban azután azoknak a bankoknak egyrésze, amelyek üzleti összekötésben álltak a gyárvállalattal, felmondta hiteleit, úgy hogy a vállalat a legnagyobb zavarba jutott.

A Kaufmann-féle börgvár passzívái mintegy 3 millió márkát tesznek ki. A vállalat összeomlása számos

vezésre még a versenytárgyalást sem írták ki.

Legjobb esetben az épület munkái csak tavaszra lesznek teljesen készen és akkor, ha elkészítik a berendezést a jövő őszre talán az egyetem beköltözhetik az új palotájába.

bel- és külföldi bankot érint.

A Kaufmann-féle börgvár Németország egyik legrégibb és legkitűnőbb híri nagy vállalkozásának egyike, amely mindig a legszilárdabb házak közé tartozott. A gyár tulajdonosa nemcsak a saját, hanem őseinek is egész élete művét látta összeomlani. Ennek ellenére egészen a legutóbbi napokig keményen tartotta magát. Amikor azonban a bankok felmondták a hiteleket, Kaufmann Gusztáv nem látott másé sem kiutat és ezért felakasztotta magát.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

„Erzsébet Királyné Szálló”
Budapest, IV., Egyetemutca 5. szám
(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN)

60 éve a fővárosi uri középosztály találkozó helye. Száz modern kényelmes szoba. Az étterem és kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. Egy pincér-rendszer.

LESZÁLLÍTOTT ÁRAKI

SZABÓ IMRE tulajdonos.

Harminchat pengő hiányzik egy debreceni diák érettségi bizonyítványának a ki-váltásához

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Tegnap délután egy szegénysorsu uriember jelent meg a Debreceni Ujság szerkesztőségében és előadta, hogy súlyos anyagi helyzete miatt nem tudja kiváltani fiának érettségi bizonyítványát. A bizonyítvány kiváltásához 30 pengő lenne szükséges, ezt az összeget azonban nem tudja előteremteni.

A Debreceni Ujság—Hajdúföld olvasóközönségét, amely már számtalanszor adta tanujelét karitatív gondolkodásának, ezúton kérjük, hogy adományával szíveskedjék a bizonyítvány kiváltását elősegíteni. Pénzösszeget el fogad a kiadóhivatal (Kossuth-utca 3., első emelet.)

A köztemetői ravatalozó szobor és freskó munkálataira négy pályázat érkezett

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A köztemetői ravatalozóban létesítendő freskók és szobrok elkészítésére a város tudvalevőleg versenytárgyalást hirdetett, amely igen szép eredménnyel járt. Tízennégy kiváló debreceni festőművész és négy szobrász adta be pályázatát. A tervbíró bizottság július 11-én ül össze Debrecenben, ahova erre az alkalomra leérkezik Bosznay István festőművész és Sidló Ferenc, a kiváló szobrászművész, akik résztvesznek a bíráló bizottságban, mely a díjak odaítélése fölött dönteni fog.

Az egyiptomi külügy-miniszter Rómában

Róma, július 9.

Abdel Fattah Jehiah egyiptomi külügyminiszter, aki szerdán este érkezett Rómába, ma délelőtt 11 órakor Grandi külügyminiszter a Chigi-palotában fogadta. A két külügyminiszter hosszabb ideig folytatott megbeszélést. Az egyiptomi külügyminiszter fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt örömenek és haláljának adott kifejezést olaszországi fogadtatása felett. Egyiptom — mondotta — Olaszországgal, amelyet olyan kiváló államférfi kormányoz, mindig a legjobb kulturális és gazdasági kapcsolatokat akarja fenntartani. A miniszter hangsúlyozta, hogy nincsen nyugati határprobléma s az olasz—egyiptomi viszonyt ilyen kérdés sohasem zavarta.

Grandi később az egyiptomi követségen viszonzta a külügyminiszter látogatását, majd a Grand Hotelben ebéd volt az egyiptomi vendég tiszteletére. Az egyiptomi külügyminiszter négy-öt napot tölt el Rómában.

Tanuló lány

lapunk könyvnyomdájában felvételik, József kir. herceg-utca 16. sz. Jelenkezni reggel 8—12-ig, d. u. 2—6-ig.

Háromszáz fürdőző szemeláttára a Tiszába fullt egy kereskedősegéd

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A Tisza minden évben megköveteli a maga áldozatait. Az idén már három halálos baleset történt a szeszélyes folyón. Legutóbb egy tiszafüredi kereskedősegéd fulladt bele a vízbe. A szerencsétlen fiatalember többszáz fürdőző szemeláttára merült el a hideg hullámokban, anélkül, hogy megmenthették volna.

A halálos szerencsétlenség a községtől mintegy három-négy kilométerre a nyílt vizen történt. A fürdőközönség a nagy Tiszahid közelében, ahol a múlt évben kotrógépekkel mélyítették ki a folyó medrét, állandóan ellepi a folyót. Itt akart megfürödni Láng Sándor 28 esztendőes kereskedősegéd is. Alig ugrott azonban a vízbe, görcsöt kapott és elmerült, majd újból felbukott és kétségbeesetten segítségért kezdett kiabálni. A parton álló 200—300 fürdőző közül azonban senki sem mert segítségére sietni, mert azon a helyen, ahol Láng Samu vergődött, nagyon mély a víz. Egyedül egy fiatal borbélyinas próbált segítsé-

gére menni a fulladozó embernek, de nem bírta a nálánál jóval erősebb kereskedősegédet kihuzni. A kétségbeesetten vergődő Láng Sándor nyakába kapaszkodott a segítségére siető borbélyinasnak, aki alig tudott a göresős ölelésből kiszabadulni. Ha a fiatal inas elvesztette volna lélekjelenlétét, mind a ketten menthetetlenül a hullámokba veszttek volna.

A tragédia pillanatok alatt játszódott le. Mire a partonállók a közeli hajóállomásra siettek volna csolnakért, Láng Sándor felett már elsimultak a hullámok. A mentők már csak a holttest kifogására szorítkozhattak, ami sikerült is. Rövid félóráig tartó keresgélés után, nem messze a szerencsétlenség színhelyétől, megtalálták a tragikus sorsú kereskedősegéd holttestét. Gyorsan a partra vitték, segíteni azonban már nem tudtak rajta.

A szerencsétlenség ügyében a csendőrség a nyomozást megindította.

Egy csavargó kegyetlen gyermekgyilkossága Németországban

Friedland (Mecklenburg) jul. 9.

Borzalmas gyermekgyilkosság történt a Friedland és Waldeck között fekvő Pasenow telepes falun. Egy csavargó tegnap meggyilkolta a tízéves Schmidt Hildegardot, aki négyéves kis hugával együtt egyedül volt házukban, mialatt szülei a mezőn foglalatostkodtak.

A csavargó, amikor látta, hogy a két kis gyermek egyedül van odahaza, azt követelte tőlük, hogy különböző ruhaneműket szolgáltassanak ki nekik. A kislányok azonban erre nem voltak hajlandók és segítségért kezdtek kiabálni. A csavargó megijedt, hogy elfogják s mindenáron el akarta hallgattatni a gyermekeket. A szakadatlanul kiáltozó tízéves Hildegardot bevonszolta a konyhába

és ott egy nagy konyhakéssel átvágta a szerencsétlen gyermek nyakát. A gyermek azonnal meghalt. Hildegard négyéves kis huga eközben rémülten a szomszédokhoz rohant segítségért. Amikor a csavargó látta, hogy hamarosan emberek fognak jönni, gyorsan eltávozott. A megérkező szomszédok a szerencsétlen kis Hildegardot már holtan találták meg. — Azonnal értesítették a csendőrséget, akik nyomban autóra szálltak és így indultak a gyilkos csavargó üldözésére.

A négyéves kisleányt magukkal vitték, hogy mutassa majd meg nekik, ki volt a gyilkos. Az országuton hamarosan utól is érték a csavargót s a négyéves kisleányt azonnal ráismert. Amikor valla-tóra fogták, a csavargó beismerte tettét.

Veszétség gyanúja miatt kiirtják a Nyilastelep összes kutyáit és macskáit

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A debreceni rendőrsége nap-nap után mind több és több panasz érkezik a kóbor kutyák és a kóbor macskákra, amelyek már a belvárosban is veszélyeztetik az emberek testi épségét. Tegnap délelőtt Magyar Lajos nyilastelepi iparos családotól megjelent a rendőrségen és panaszt tett, hogy a környéken már nem bírnak maradni a kóbor és sokszor veszett állatoktól. Bejelentette, hogy néhány nappal ezelőtt Margit nevű leányát megharapta egy veszett eb, tegnap pedig a szomszédját támadta meg egy másik veszett kutya. Hasonló panasz érkezett egy Andrássy-utj ebtu-

lajdonos kutyája ellen is.

A panaszokat a rendőrségen jegyzőkönyvbe vették és a jegyzőkönyveket még a délelőtti folyamán áttették az első foku iparhatósághoz, ahol H. Kiss József városi tanácsnok rögtön intézkedett a veszett és gyanús állatok kiirtása iránt. Elrendelte, hogy a Nyilas-telepen és a környéken minden kutyát és macskát ki kell irtani. — Rendelkezésének fogantatására, illetve ellenőrzésére a rendőrségtől karhatalmat kért, amit meg is kapott. Ugyanekkor intézkedett, hogy Margitot haladéktalanul szállítsák fel Budapestre a Pasteur-intézetbe.

Ablakok és ajtók

minden nagyságban készen kaphatók Blattner Kálmán és Tsa asztalosárú ipartelepén, Nagyvárad-utca 14. szám.

MIKLÓS UTCA VÉGÉN.

FŐISKOLA

Egységes irányítás alá kerülnek Debrecenben az összes diákjóléti ügyek

A debreceni egyetem egységes diákjóléti szabályzatot dolgozott ki, amelynek rendkívüli előnye az, hogy központi irányítás alá veszi és egy kategóriába sorozza az összes diákjóléti ügyeket. Egy helyről fogják irányítani a menzát, a Tisza Internátust, a Horthy Miklósné leánykollégiumot és a diákjóléti irodát. A hallgatóknak tehát többet nem kell négy-öt felé kérvényezni, hanem minden ügyüket központilag, egységes irányítás mellett intéznek el.

A kultuszminiszterium az egységes diákjóléti szabályzatot jóváhagyta, úgy, hogy az szeptemberben már életbelép.

Disszidatörnek Amerikába a dán óceánrepülő

Hamburg, július 9.

Højris és Hillig dán óceánrepülőpiloták ma Koppenhágából ideérkeznek. Innen tovább mennek Brémába, ahol még ma este a Bremen nevű Lloyd gőzös fedélzetére szállnak fel, hogy New Yorkba visszautazzanak. A pilóták repülőgépet Koppenhágában szétcsedik és majd tehergőzhajón küldik utánuk.

A közigazgatási bíróság érdekes döntése a virilis tagságok ügyében

Az igazoló választmány legutóbb felülvizsgálta a virilis jogu törvényhatósági bizottsági tagok vagyoni képesítését és miután megállapította, hogy Udvarhelyi Géza-nak beszámítható adója kevesebb, mint az utolsó helyen szereplő virilis adója, Udvarhelyi Gézát törölte a virilisek névjegyzékéből. Udvarhelyi Géza emiatt panasszal élt a közigazgatási bírósághoz, amely azonban most érkezett ítélete szerint a panaszt elutasította.

Igen érdekes volt az ezzel kapcsolatos másik panasz sorsa is. Polgári István és husz társa ugyanis panaszt adtak be a közigazgatási bírósághoz, amiatt, hogy az igazoló választmány Udvarhelyi Géza, Óry Mihály és Szilágyi János virilis tagságát, illetőleg póttagságát megsemmisítette, illetőleg a választmány a hozzá beadott panaszt elutasította. Az igazoló választmány azzal indokolta az elutasítást, hogy a panaszosok nem tekinthetők érdekeltnek. A panaszosok ezzel szemben azt vitatták, hogy ők is érdekelttek, mert Udvarhelyi, Óry és Szilágyi ők választották meg törvényhatósági bizottsági tagokká és póttagokká. — A közigazgatási bíróság nagyon érdekes ítélettel megállapította, hogy a panaszosok valóban érdekelttek és így joguk volt a panasz beadására, azonban a panaszt mégis elutasította, mert megállapította, hogy Udvarhelyi, Óry és Szilágyi vagyoni képesítésüket elvesztették.

Külföldi áruházak mintájára saison végi árusítást rendezünk július 10-től A saisonból visszamaradó árut eddig nem létező olcsó árban árusítjuk:

Férfi vászonöltöny P 14.—től

Férfi bourett ruha P 17.—től

Férfi Shantung ruha P 27.—től

Koverkő férfi ruha P 24.—től

Bourett nadrág P 5:50

Peácsovits nadrág P 6:50

Munkás nadrág P 3.—

Férfi joppe lenvászonból P 10.—

Férfi joppe baretből P 8.—

Férfi joppe kék gyapú P 18.—

Férfi joppe vászon P 11.—

Fehér vászon gyermeknadrág P 2:20

Igen erős vászon gyermekruha P 3.—

Koverkő vászon gyermekruha P 7.—

Gyermek joppek vászonból P 4:50

Hajdusági férfiruhaház Piac-utca 67. Megveházzal szemben.

Egy évi börtönbüntetést kapott az öreg nadrágtolvaj, aki bicskát vágott a rendőr hasába

Ószhaju, hatvanhat esztendő, megrögzött tolvaj állott tegnap a törvényszéken dr. Jankovich Jenő tanácselnök előtt. Idős A. Kovács Józsefnek hívják és különböző büncselekményekért már több évet ült a fogházakban. Most lopás bűntette, hatósági közeg elleni erőszak s könnyű testi sértés vétsége volt ellene a vád, míg két fiát Kovács Lajost és ifj. Kovács Józsefet hatósági közeg elleni erőszakkal vádolta a királyi ügyészség. Az egész bűnügy egy pár csirke és egy divatos fehér nadrág miatt keltekezett.

„Küzdőelem” az eleganciáért

Az öreg hajduhadházi magyar ugyanis fejébe vette, hogy neki divatosnak kell lenni és ezért elhatározta, hogy feltétlenül előkerít egy fehér pantallót. Június 15-én éjszaka el is indult a felfedező útra. Az éjszaka igen meleg volt s Horovicz Márton nem tűrhette a szoba fülledt levegőjét, tehát kiment a tornácra, ott szépen levett kezelt s vadonatúj fehér nadrágját szépen összehajtogatva az ágya mellé tette, maga pedig lefeküdt és csakhamar az igazak álmát aludta. Az öreg Kovács József horkolására lett figyelmes és óvatosan odalopakodott az édes dén álmódó Horoviczhoz, majd pár pillanat múlva már ő lett a divatos nadrág boldog tulajdonosa.

Amikor a nadrágok plakátjának néztek

Most már volt nadrág, de hát a jó fogást meg is kell ünnepelni, amihez meg jó lesz egy pár csirke. A szomszédban, Csösz Mihályné udvarán az is akad. Kovács József mindjárt fülön is fogott a lyukólból két ártatlan jöszágot és azokat kabátja alá rejtve, vigán tovább indult a Mester-utcán. De még igen messze volt a Mester-utca vége, Kovács pedig igen korán örvendett a szerencséjének. Előbukkant ugyanis az utcán Handák Mihály rendőrőrmester és egy lársa, akinek feltűnt az éjszaka sötéttségében is a fehér nadrág. Minthogy már ekkor közeledett a választás ideje és megindult a pla-

kátharc is, a rendőröknek ki volt adva a parancs, hogy akadályozzák meg az izgató tartalmú plakátok ragasztását. A sötétben a rendőrök azt hitték, hogy a fehér nadrág is egy ilyen plakát és Kovács felé közeledtek, hogy kérdőre vonják.

Kovács azt gondolta, hogy a rendőrök már tudnak a viselt dologról és sebes iramodással visszafordult arra, amerről jött. A rendőrök utána. Közül egy félóraig tartott a hajsz, míg végre kifáradt az öreg és Handák Mihály rendőr fülönfogta. Ez a Kovácsék háza előtt történt. Az öreg rendkívül szívósan védekezett, de amikor látta, hogy itt ő marad végül is alul, a fiát hívta segítségül, azt kiáltozva, hogy a rendőrök meg akarják ölni.

Kovács elragadja a szíjat

— Lajos, Jóska, gyertek segíteni, megölnék ezek az emberek! Lajos és Jóska a hívásra karókkal felfegyverkezve, úgy ahogy az ágyból bujtak ki, megjelentek a helyszínen, ahol ekkor már három rendőr is volt. Kijött a kiáltozásra a Kovács-familia valamennyi tagja és a Mester-utca hamarosan hangos lett az asszonyi sikoltozásoktól és a férfiak dühködésének zajától. Az öreg Kovácsot csak úgy tudták megfékezni, hogy összeszíjazták kezét. Arra azonban nem számítottak, hogy idős Kovácsnak hatvanhat éve ellenére is rendkívül erős fogai vannak. Olyan erősek, hogy az öreg ember pár perc alatt elragadta az erős szíjat és ekkor dühében a bicskáját rántotta elő és Handák Mihály rendőr hasába szúrta, azután pedig sebes vágatásban eliramodott. Csak másnap tudták le tartóztani és behozták az ügyészségi fogházba. A verekedés közben a fiuk karókkal hadakoztak és az egyik husángot a rendőrök közé dobták.

Az ítélet

A tegnapi tárgyaláson mind a három vádlott konokul tagadott. Az öreg a nadrágra azt állította, hogy azt az utcán találta s a csirkéket sem akarta elismerni. A

rendőrök és a kihallgatott tanúk azonban terhelő vallomást tettek a vádlottak ellen s a törvényszék idős Kovács Józsefet lopás bűntetteiben s a vádiratban foglalt vétségek miatt mondotta ki bűnösnek és egyévi börtönbüntetésre ítélte.

A másik két vádlott hatósági közeg elleni erőszak miatt fejenként ötven pengő pénzbüntetést kapott. Az ítéletben csak Kovács Lajos és ifj. Kovács József nyugodtak meg, az ügyész és idős Kovács felbezzelt.

A Kaszanyitzky ház megváltási ára ügyében megegyezett a város a tulajdonosokkal

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Az új városnép építése miatt tudvalevőleg a város ki akarja sajátítani a Kossuth-utca 6. és Sas-utca 3. számú házat, amely a Kaszanyitzky örökösök tulajdonát képezi.

Az ügyben most igen kedvező fordulat állott be, mert a Kaszanyitzky örökösök bejelentették a polgármesternek, hogy elfogadják

a 180.000 pengő megváltási árat, amit a város már korábban felajánlott. Így aztán nem lesz hosszadalmas a kisajátítási eljárás, hanem a polgármester az ügyet felterjeszti a belügyminisztériumhoz. Amint a kormányhatósági jóváhagyás megérkezik, azonnal kifizetik a vételárat s ezzel ismét egy akadály hárul el a városnép-építés megkezdése előtt.

A szovjet visszaállítja a Marx által támadott akkordbérrendszert

Moszkva, július 9. Molotov, Sztalin és Ordzenikidze, a legfőbb közgazdasági tanács elnöke, felhívást intézett a pártihoz és a Donec-medence gazdasági- és szakszervezeteihez a Donec-medence széniparának feladatairól. A felhívás, a Szovjet Távirati Iroda értesülése szerint a következőket mondja:

Az utijászervezés időszaka alatt a Donec-medencében elért eredmények ezerszorosra bizonyítják, hogy a termelési terv feltétlen végrehajtásának meg van minden előfeltétele. A felhívás a Donec-medence részére teljesen konkrét intézkedéseket tartalmaz a munkaszervezet, a technikai vezetés és a mechanizálás terén, a munkáskivándorlás megakadályozására, valamint a munkások, a mérnökök és a műszaki személyzet kulturális és megélhetési viszonyainak javítására.

Legfontosabb feladatként jelöli meg a széntermelés mechanizált technikájának mielőbbi alkalmazását. Már a folyó évben több nagy bányatelepet fognak mechanizálni, úgy hogy 1932-ben a nagy bányáknak 50 százaléka már teljesen mechanizált üzemben fog működni. Még ebben az évben üzembe akarnak továbbá helyezni 15 építés alatt álló új bányatelepet. Két hónap lefolyása alatt meg akarják szüntetni a munkabérek nivellálását és legkésőbb szeptember 1-éig a föld felszíne alatt dolgozó munkások 85—90 százaléka, valamint a föbbi munkásoknak legalább 70 százaléka te-

kintetésben áttérnek az akkordbér-rendszerre. (Ezt Marx hívei támadták eddig legjobban.)

A felhívás követeli a mérnökök és technikai személyzet pontos ellátását iparcikkkel, valamint a nyilvános élelmiszer- és lakásviszonyok megjavítását.

„Miközben tovább folyik a harc a nyilvánvalóan káros elemek ellen, — mondja végül a felhívás — a párt, gazdasági- és szakszervezeteknek a lelkiismeretesen dolgozó mérnökökkel és technikusokkal fel kell vennük a szorosabb kapcsolatot és az odaadón dolgozó mérnököket és technikusokat minden tekintetben támogatásban kell részesíteniük.”

Vereget s szenvedett az angol kormány az akkordbérben

London, július 5. Az angol kormány tegnap éjjel az alsóház egy bizottságában újabb veregetést szenvedett a fogyasztói tanácsról szóló törvényjavaslat tárgyalásának a során, amelynek egy lényeges szakaszát a Ház bizottsága 26 szavazattal 21 ellenében elutasította. A szakasz a tanács információi beszerzési jogköréről szól. Alexander, az admirális első lordja, a kormány nevében kijelentette, hogy a kormány nem fogadja el véglegesnek a Ház döntését.

10 szavas apróhirdetés

2 napilapon 10 fillér. Hirdetés feladási helye: Kossuth-utca 3., I. em.

Butorozott

szobát keres? Olvassa a lapunk apróhirdetési rovatát.

Használt iskolakönyvek-

ért a legmagasabb összeget fizeti

Hegedüs és Sándor könyv- és papírkereskedése

Ferenc József-ut 34. szám

Amerikában öt méter átmérőjű új tükörteleszkóp épül

Milliószor erősebb az emberi szemnél — Tizen-
hét millió fényév távolságból mutatja az égi-
testeket

New-york, július 8.

Bár az elektromosság igen nagy területen kiszorította már a gyertya-
világítást, azért körülbelül mindenki
tudja, mennyi egy normálgyertyának
(olyan gyertya, amelyből 10 darab
egy kilogrammot nyom) a fényerős-
sége. Nem valami nagyon sok. Nos,
most Amerikában olyan tükörtávcső-
vet készítettek és helyeznek hamar-
osan működésbe, amely az ilyen
vasgyertya fényét 66.000 kilométer-
re képes vetíteni. Ami persze for-
dítva azt jelenti, hogy a műszer ha-
sonló fényerőséget ugyanebből a tá-
volságból felvesz.

Ehhez a teljesítményhez persze
megfelelő méretekre volt szükség.
Maga a tükör 508 centiméter átmé-
rőjű, tehát nyugodtan lehetne reá
kényelmes kerek szobát építeni. Vas-
tárgyára három láb, vagyis közel egy
méter, a súlya pedig 30.000 kilog-
ramm, annyi, mint három nagy vas-
úti teherkocsi horodozóképessége.
Ezt a tükört kvarchomokból öntötték
ki már hónapokkal ezelőtt, mert hó-
napok kellenek ahhoz, hogy egyenle-
tesen hűljön le.

Mit ígér ez az új óriási műszer fel-
állítására a csillagászoknak? A legi-
valóbbi fény, amelyet a mai eszkö-
zökkel észlelni tudnak, 1700 millió
fényév távolságra fekszik földünk-
től. Ez olyan rettenetes távolság, amelyet
szinte elképzelni sem lehet. A fény
másodpercenként 300.000 kilométert,
egy év alatt tehát 9.460.800.000
kilométert tesz meg. Így 1700 millió
fényév 1.608.336.000.000.000.000
kilométert jelent. Ilyen messzire van
az a spirális ködfolt, amelyet az ame-
rikai Hawaord egyetem csillagdája
csillagfényképfelvételeinél mint a vi-
lágegyetem eddig észlelt legtávo-
labbí foltját jelel meg.

A készülő új tükör távcső ezt a
távolságot egyszerre megtűszerezi
17.000 millió fényévre, vagyis most
már aztán kapaszkodjunk meg:
16.083.360.000.000.000.000 kilomé-
ter. Ez persze még mindig nem je-
lentí azt, hogy a világegyetemben
még sokszorosan nagyobb távolsá-
gokban is ne lennének égitestek.

Az átlagos szemű ember minden
segédeszköz nélkül naprendszerünk
bolygói kivül mintegy 6000 égitest-
et észlelhet. Az eddigi megállapítá-
sok szerint ezeknek az égitesteknek
a struktúrája a szinkopelemzés a ap-
ján is ugyanolyan, mint a mi bolygó-
rendszerünké. Az új készülék, mely
különben a General Electric Com-
pany műhelyében készült, milliószor
erősebb az emberi szemnél, tehát hat-
milliárd égitestet képes mutatni. Meg
kell azonban jegyezni, hogy a nagy
spirális ködfoltok megint több mil-
liárd, vagy talán billió csillagot fog-
laltak magukba.

Természetesen az új műszer nem-
csak mennyiségileg, hanem minősé-
gileg is emeli a megfigyelési lehetősé-
geket a csillagászok számára. Ve-
gyünk egy példát. Eddig még egyet-
len csillagász sem látott műszerén ál-
lósillagot korong gyanánt. Még a
hozzánk legközelebb eső 4 és fél
fényévnél, tehát 42.673.600.000.000
kilométer távolságu Alpha Centauri
is olyan messzire van, hogy csak
fénypontnak látszott eddig. Azt re-
méljük, hogy az műszerrel ezt a csil-

lagot legalább is korong gyanánt ész-
lelhetik.

És még további lehetőségeket is
nyújt az új műszer. Talán sikerül ve-
le megfigyelni, hogyan születik egy
csillag. Ezt a spirális ködfoltokban
lehet talán észlelni, melyek közül ed-
dig vagy két milliárdot ismernek.
Esetleg a tízszeres fényerőség mel-
lett rendszeresen figyelhetnek, mér-
hetnek, szinkopelemezhetnek, ilyen
ködfoltokat és némi szerencse mel-
lett találhatnak olyant, amelyben ép-
pen akkor alakul meg az új csillag.
Az „éppen akkor” természetesen
nem helyes kifejezés. Hiszen néhány

millió fényév távolságról van szó,
ami annyit jelent, hogy az illető csil-
lag valójában már néhány millió év-
vel ezelőtt született, talán akkor, mi-
kor esetleg földünk még nem is léte-
zett. Ez sokkal nagyobb feladat, mint
például az a remény, hogy a Mars-
lakókról szerezzünk valami tudomást,
vagy hogy a husz méter hosszú táv-
cső a hatalmas tükörre a világűr-
ből élő lényektől adott fényjeleket veit le.
Most még csak az van hátra, hogy
a hatalmas szerszámot, amelynek
összsúlya 450 tonna (tehát 45 vasúti
kocsi terhe) hol és hogyan állítsák
fel. Természetesen megfelelő hegy-
csúcsot kell kikeresni. Olyant, amely
egyrészről felülemelkedik a föld pá-
rafelhőin, de másrésztől kényelmes
elérhetést nyújt. Ideális lenne az An-
des valamelyik hegycsúcsa, de a har-
talmos alkatrészek felállítása szinte
lekiüzhetetlen nehézségekbe ütközik.

— d —

Érdeklődünk egészségügyi kérdések iránt

Irta: GERLÓCZY JÓZSEF dr. egyetemi tanár, a felsőház tagja.

Angliában, Németországban és ál-
talában a művelt nyugaton már rég-
óta kellő méltatásban részesül a köz-
egészségügy, nálunk azonban csak az
újabb időben vehető észre a nemzet
életében nagy fontosságú egészség-
ügyi kérdések iránt való érdeklődés.
Azt mondhatom, hogy a mostani kor-
mányzat, nevezetesen pedig a népjól-
léti miniszter ur nemcsak nagy érde-
klődéssel kíséri mindent, ami az álta-
lános közegészségügyi viszonyok
megjavítására vonatkozik, hanem
olyan, szinte lázasnak mondható
munka folyik minisztériumában,
amely a lezserbb reményekre jog-
osítja mindezeket, akik évtizedek óta
harcolnak elmaradott közegészség-
ügyi viszonyaink megjavításáért.

Az orvosi tudomány minden ágaza-
tában észlelhető fejlődésnek az embe-
riségre való haszna csak a higiénia
tanításai és utmutatási alapján nyil-
vánulhat meg.

Kell, hogy a higiénia abszolút igaz-
ságainak megállapításai alkalmazott
higiénia formájában, amit rövidesen
szociális higiénének nevezhetünk, ér-
vényesüljenek. A közegészségtan tu-
dományának célkitűzése, a betegse-
gek megelőzése még sohasem volt
annyira, szinte égetően időszerű, mint
napjainkban, amikor a világháború
pusztításaival kapcsolatban nemcsak
az elvesztett emberanyag pótlásáról
kell gondoskodnunk, hanem a meg-
maradtoknak a sok mindenféle baj-
ok következtében tömegesen meg-
gyöngült ellentálló erejének növelé-
sével azok megmentéséről is.

Ezért kerül előtérbe a prevencia

kérdése, vagyis a betegségek meg-
előzésének nagy feladata.

Elsősorban természetesen a nép-
betegségek terjedése ellen, minők a
tuberkulózis, a venerásns betegségek
és a többi fertőző betegségek, folyik
a küzdelem. A küzdelemben az állam-
hatalom törvényes intézkedései mel-
lett, nagy szerep jut a társadalmi te-
vékenységnek is, főképpen abban az
irányban, hogy a népesség minél
szélesebb rétege fölvilágosító okta-
tást nyerjen az egészség védelme ér-
dekében szükséges magatartására
nézve.

A munkában természetesen az
orvosok veszik ki legjobban a részük-
et. Ugy tekinthetők az orvosok, a
betegség megelőzése kérdésében,
mint a frontharcosok.

De a betegségeket megelőzni a tör-
vényhatalom törvényes intézkedései
és rendeleti mellett és az orvosi kar
önfeláldozó működésével is csak úgy
lehet, ha a nagyközönség legszéle-
sebb rétegei is bekapcsolódnak a
munkába. Ott, ahol széles népréte-
gek közönyösek a közegészségügy
iránt, ahol tudatlanság miatt érzék-
tlenek az egészség védelme iránt, ott
hiábavaló a hatóság legjobb igyeke-
zete, ott urrá lesz a babona, hatal-
mukba kerül a tudatlanok a ku-
ruzslok, nagy kárára maguknak, csal-
ádjuknak és a köznek.

Különösen a beteg ember nagyon
hajlamos arra, hogy hajában fű-fá-
hoz kapkodott is, ott is, tanácsokat
kér, hangzatos reklámok után indul,
ahelyett, hogy orvoshoz fordulna.
Hangsúlyozni kívánjuk azonban, hogy

ma már sajnos, nagyon elszaporod-
tak azok az orvosok, akik a nehéz
gazdasági helyzet következtében le-
tértek a tisztességes utról és hangos
reklámozással valósággal fogják a
betegeket. Zeiles-intézeteket nyitnak,
ahol sablonos eljárással mindenféle
betegség meggyógyítását ígérik. Hir-
székeny betegek tödülnek ezekhez
az orvosokhoz, vakok, akiket, mert
látóidegük elsorvad, a legkiválóbb
szemorvosok sem segíthetnek már,
a legnagyobb nehézségek, nélkülözé-
sek árán is összekuporgatnak néhány
száz pengőt és felkeresik az agy-
dicsért Zeiles-intézeti orvost, aki lel-
kiismeretlenül — hiszen, mint orvos,
ő is tudja — hogy nincs lehetősége
annak, hogy a vak visszanyerhesse
a látását, magas feszültségű villamos-
árammal sugároztatja be annyiszor
és addig, amíg a betegől ki lehet
szedni a „kezelés” díját. Súlyos be-
tegek, akiket talán a lelkiismeretes
orvosi kezelés még segíthet, bekerül-
nek ezeknek a kuruzsló orvosoknak a
hálózába, akik minden válogatás nél-
kül minden beteget egyformán ke-
zeznek a Zeiles módszere szerint.
Most már nemcsak külföldön, de ná-
lunk is serege van azoknak a bete-
geknek, akik Zeiles kezelés követke-
ztében rohamosan rosszabbul lettek,
sőt, akik annak következtében rövi-
desen meghaltak. A nagyközönség
azonban ma még hisz azoknak, akik
meggyógyultak, akik persze Zeiles
nékül is meggyógyultak volna.

Vigyázzon mindenki az egészsé-
gére, óvja az egészségét a sok mün-
den ártalmatlanságtól! Éljen így,
ahogyan a higiénia tanácsolja és ha
beteg, forduljon lelkiismeretes or-
voshoz, ne pedig az újságokban hir-
detett Zeiles orvosokhoz.

Fizetéseketelen lett az ország legnagyobb épületfakereskedő cége

Kaposvár, július 8.

Kaposvárott ma óriási feltűnést ke-
ltett a hír, hogy a Ring Lipót és Samu-
cég, amely az ország legnagyobb épü-
letfakereskedő cége, fizetéseketelen-
séget jelentett. A cég egyik főnöke, Ring
Vilmos, a kaposvári kereskedők egyesü-
letének elnöke, megbízottsági tag és
tagja Kaposvár város törvényhatósági
bizottságának is. A Ring-cég különben
8500 holdon gazdálkodik is és eddig a
legtökeesebb dunántúli kereskedelmi
vállalatnak ismerték. A kaposvári tör-
vényesek vagyonzfelügyelői dr. Neu-
bauer Ferenc ny. államtitkárt, a nagy-
bajomi kerület bukott képviselőjét re-
vezte ki. A passzív összege 1.961.000
pengő, 1.694.600 pengő aktívával szem-
ben.

Padlólakkok

speciális minőségben, magas fé-
nyű, a legszebb színekben, olcsó
árban kapható

STERN festéküzletben Piac-utca 10 szám.

Bikával szemben. — Ugyanott
biztoslatásu irtószert vásárolhat
olcsón, poloska, svábhogár, pat-
kányirtásra.

Eladó háza

van? 30 fillérbe kerül, hogy
sok ezren tudomásul vegyék.
— Pírdetését feladhatja: —

Kossuth-u. 3. l. e

Vigyázzon!

Ha azt akarja, hogy apróhirdetése
30 fillérért 2 napilapban jelenjen meg

Kossuth-utca 3. sz. I. em.

adja fel hirdetését.

Hírek

1931 július 10. (péntek)

Prot.: Amália. Kath.: Amália.

Ma a következő gyógszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Megváltó” Piac-u. 18. — „Aranygyászaru” Kossuth-u. 8. — „Magyar korona” Péterfia utca 10. — „Arany János” Csapó-u. 66. — „Szt. Háromság” Homokkert.

IDŐJÓSLÁS

Hazánkban csak a Dunántul nyugatra eső részein következett be lényegesebb lehűlés, az északi dombos vidéken és a Duna-Tisza közén. Az Alföldön apró esők voltak.

Budapesten 9-én délben a hőmérséklet 26 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 763 milliméter.

Várható időjárás a következő huszonegy órára: Meleg, gyengén felhős idő.

Csökkenő mérlegek

Európa beismert és Amerika hirdeti, hogy Európa gazdasági helyzete régen megérett arra, hogy Amerika interveníjon és megállítsa Európát azon az uton, amely — a kellő orvosszerek alkalmazása nélkül — a végromlásba visz. A Hoover-javaslat a tizenkettedik órában érkezett és hogy Franciaország még a tizenkettedik órában is megakadályozni igyekezett a terv keresztülvételét, ez a körülmény csak Franciaország *imperialista* politikájáról tesz tanubizonyítást, amely nem bánja, ha a világ össze is omlik, csak Franciaország erői maradjanak csorbítatlanok és töretlenek. — Franciaország még utolsó pillanatban is azt hitte, hogy Anglia és Olaszország hiába járulnak hozzá a Hoover-tervezet, ha ő „vétőt” mond, akkor összeomlik minden. Franciaország talán most is haladt volna a maga útján, ha — bizonyos gazdasági jelenségek nem figyelmeztették volna arra, hogy világgazdaságra esetén még Franciaország erői sem törhetlenek. Franciaországban is rohamosan nő a munkanélküliek száma s amiről még álmodni sem mertek volna: Franciaország külkereskedelmi mérlege egy negyedév alatt közel 5 milliárd frank deficitet tüntet fel.

Franciaország nem köthette be a szeméit és meg kellett látnia azt, hogy a pacifista Európa fegyverszállítója, a demokratikusnak kikiáltott Csehország is az elszegényedés útjára lépett, mint ahogyan Németország, Ausztria és a többi államok sem mentesülhettek a világgazdaság nyomasztó következményeitől. Franciaországnak meg kellett látnia, hogy a híres Csehország ellenálló képessége is megtört. Hogy mennyire megtört, kitűnik ez Csehország külkereskedelmi mérlegéből, amely arról tesz tanubizonyítást, hogy külkereskedelmi mérlege 40 százalékkal lett gyengébb, mint volt az előző évben. Nem is beszélünk arról, hogy Franciaország tudja legjobban azt, hogy a kérelhetetlen francia imperialista politika minő lejtőn tartja Németországot, hogy minő meredek lejtőn reban

a romlásba Ausztria, amelynek külforgalmi mérlegét már számadatokban sem lehet megrögzíteni, mert szédületesen romló tendenciája Ausztria rovására szinte óránként változik. Semmi sem tükrözi vissza hűvebben és kérelhetetlenebbül Európa gazdasági romlását, mint a külkereskedelmi forgalom áralakulásának számadatai. Sajnos, ezek az adatok azt mutatják, hogy Európa mind mélyebbre hanyatlik a lejtőn, amelynek aljában a bolsevizmus leselkedik. Franciaország mindezt látta egy évtized óta s látnia kellett akkor, amikor Washington elhatározta a Hoover-terv elkészítését, s mégis hetekig késlekedett, amíg elhatározta, hogy elfogadja-e az amerikai tervet.

Németország, Csehország, Ausztria és némiképp Franciaország külkereskedelmi mérlege vigasztalhat nekünk, de mi ezt a vigaszt nem vesszük megnyugvással, mert hiszen tudjuk azt, hogy Európa gazdasági helyzete az egyes európai államok gazdasági helyzetének javulásától, vagy romlásától függ s ha az államok a romlás felé haladnak, úgy az egész Európa gazdasági életére kihatással van. Vigasztalásunkra szolgálhat, hogy a mi mérlegünk nem annyira kedvezőtlen, mint például Csehországé, vagy Ausztriáé, de ez nem azt jelenti, hogy most már lehunyt szemmel nézzünk a jövő elé, hanem arra biztat és kötelez, hogy minden erőnket összeszedve törekedjünk saját erőink megerősítésére, hogy úgy a mostani válságos időköt, mint a jövőd megpróbáltatás idejét átélhessük.

Magyarország külkereskedelmi mérlege, sajnos, szintén deficitet tüntet fel, de ez a deficit Magyarországon a mezőgazdasági termékek és az állatkivitel helyes irányítása által könnyen ellüntethető. Még a múlt évben 30 milliót meghaladó kiviteli többletünk volt s ha helyesen gazdálkodunk, úgy az 1931. év végére mégis elérjük azt, hogy kiviteli mérlegünk, szemben igen sok európai állam kiviteli mérlegével, aktív marad. Erre vezethető vissza az a körülmény is, hogy az európai országok kedvezően ítélik meg Magyarországot jövő gazdasági helyzetét s ennek köszönhetjük azt is, hogy Európa akkor sietett segítségünkre, amikor Európa többi államainak helyzete ezt majdnem lehetetlenné tette. Az ország népének bizakodással kell tekintenie a jövő elé és minden jel és minden momentum, amely gazdasági életünk helyes irányítását jelenti, egyben azt is jelenti, hogy Magyarország politikai és gazdasági erőinek teljes tudatában és helyes mérlegelésével tekint a jövő elé.

Elindultak a debreceniek a KIE amerikai világkonferenciájára. Mint már megírtuk, Debrecenből 17-en vesznek részt a KIE amerikai világkonferenciáján. A résztvevők esztendőnkönkelben a gyorsvonattal indultak el Budapest felé. A debreceni deputációt nagyszámú rokonság, sok ismerős és jóbarát bucsuztatta el a pályaudvaron.

Tanulókat, gyakorlott segéd-lányokat telveszi: Laborálv di-vatszaton, Debrecen, Rákóczi-utca 41. szám.

— A kultuszminiszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a debreceni tankerületi kir. főigazgatóság útján köszönetét nyilvánította dr. Budaházy-Bruckner Ernő egészségügyi főtanácsosnak, hogy a debreceni állami reáliskolánál régebben tett s pénzünk háborús devalvációjára folytán elértéktelenedett egészség-tani jutolamdij-alapítványának felelősségére 200 pengőt adományozott.

— Tolnamegye autóbusz-összeköttetést kap a Duna-Tisza közével. Dombóvárról jelentik: A kereskedelmügyi miniszter július 15-től engedélyezte a Szekszárd-Dunaföldvár közötti személy- és postautóbuszjáratnak a földvári Duna-hídon át történő meghosszabbítását Fülöpszállásig. Így Tolnamegye közvetlen kapcsolatba kerül a Duna-Tisza közével. Ez a tény ipari és kereskedelmi szempontból is nagy jelentőséggel bír.

— Augusztus 1-én megnyílik a Gambrius. A város a Gambrius éttermét tudvalevőleg bérbeadták Milleker Lajos és Milleker Géza szombathelyi vendéglősöknek. Ertesülésünk szerint a szerződés már aláírták és így augusztus 1-én megnyílik a Gambrius.

— Széles lakk öv 78 fill. Reform nadrág 98 fill. Schweici sapka 98 fill. Csipkeáruházban Kossuth-utca 4.

— Nagy tűz egy nógrádmegyei gazdaságban. Szécsényből jelentik: Nagy tűz pusztított Balás Barna főrendházi tag, földbirtokos nógrádsipeki gazdaságban. Egy cselédháztól a gazdasági épületek igen nagyrésze, istállók, autógarázs stb. leégett, sőt a lakóházba is belekapott a tűz. A tűz megfékezésében a balassagyarmati és szécsényi tűzoltóság is résztvevett s így sikerült a gazdaság egy részét megmenteni s a falu házait megóvni.

— Súlyos autószerencsélenség Bukarest közelében. Bukarestből jelentik: Bukarest közelében nem védtél vasúti átjárónál egy tolatómozdony elkapott egy teherautót. A gépkocsi pozdójává tört, két utasa szörnyethalt.

— Csépelnek Nagykőrös határában Nagykőrösön jelentik: A nagykőrösi határában mindenfelé megkezdődött a cséplés. A nagy hőség és szárazság miatt a tüzek meggyújtására külön óvintézkedéseket léptettek életbe. A hőség állandóan árnyékban 37 fok Celsius körül mozog. A szárazság arányaira jellemző, hogy júniusban mindössze 15 milliméter volt a csapadék a tavalyi 29,8 milliméteres és az 1928. évi 86,3 milliméteres csapadékkal szemben. A határában összesen ötven darab cséplőgép végzi a munkát.

— Zongorórákat ad és csoportos magyar nótá tanítást is vállal igen jutányos áron zongoratanárnő. Cím a kiadóban.

— Az Erdélyi Múzeum, mint az „Erdélyi Múzeum-Egyesület” hivatalos lapja s Erdély jelenleg egyetlen tudományos folyóirata érdekes tartalommal hagyta el a sajtót. Dr. Biró Vencel „A kolozsmonostori belső jezsuita rendház és iskola Bethlen és Rákóczi fejedelemek idejében” címmel írt vezető-cikket. Szabó T. Attila Az Erdélyi Múzeum Vadadi Hegedűs Kodex, Gianola Albert pedig Marsili Alajos Ferdinánd és Erdély című érdekes tanulmányt. Dr. Sulyok István „A kisebbségi kérdés szociológiai oldala” címen értekezik. A Könyv- és Folyóirat szemle, valamint a Kisebbségi Közlemények rovatát élénk és színes apróbb cikkek teszik változatosabbá. A folyóirat kiadóhivatala: Cluj-Kolozsvár Strada Baron L. Pop 5. Érdeklődni lehet dr. Pongrácz Kálmánál Debrecen, Péterfia-utca 24. szám alatt.

GEBAUER

TEMETKEZESI VALLALAT
KOSSUTH-UTCA 2.

TELEFON NAPPAL 103 ÉJLEL 102

— Hadirokkantak és frontarcosok figyelmébe! A HON Sz értesíti tagjait, hogy egyik fagyalt-árus megbetegedése folytán ideiglenesen megüresedett állás, valamint a Déri-muzeumban vasárnap délelőtt múzeumóri állás is betöltésre kerül. — Mindazok, akik anyagi viszonyaik folytán foltétlenül rá vannak e munkaalalomra szorulva, jelentkezzenek a HON Sz irodában szombaton délután a hivatalos óra alatt. Abban az esetben, ha hadirokkantak közül alkalmas jelentkező nincs, úgy a frontarcosok kérelme is figyelembe vétetik.

— Könyvadomány a ker. Liga részére. Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga könyvtára részére özv. Szabó Józsefné nyolc igen értékes szépirodalmi és tudományos könyvet adományozott. Az adományért ezúton mond köszönetet a Ker. Liga elnöksége.

— Köszönet a köszöntőknek. Nagy meglepetést szerzett olvasóinak a Délibáb: ezúttal nem 64, hanem 96 oldal terjedelemben jelenik meg, ára pedig változatlanul 24 fillér maradt. A népszerű színházi képeslapot ez alkalommal sokszerezten valóságos elárasztották köszönetükkel és elismerésükkel. Ezeknek ezen a helyen mond halás köszönetet a Délibáb.

— Debrecen vörösré mázolya. E címen ma fog megjelenni külön kiadásban Rostkowitz Arthur debreceni hírlapírónak „Debrecen a kommun alatt” című könyvének a bohémzakszervezetről szóló fejezete. A szerző deris percek fog szerepni mindazoknak, akik emlékeznek a történetekre. A csinos kiállítású füzet ára 50 fillér. Megrendelhető a „Debreceni Ujság” kiadóhivatalánál is.

— Frontharcosok figyelmébe. A Frontharcos Daloscsoport felkéri tagjait, hogy július 10-én, pénteken este 10 órakor Darabos-utca 16 szám alatt tartandó próbán okvetlen megjelenni szíveskedjenek.

— Siessen kihasználni az egységes harisnyárákat. 98 fill. és 1.48 csodaszép áru, kitűnő minőség. Csipkeáruház, Kossuth-utca 4. szám.

— Halálozás. A Tiszántul magyar társadalmi mély részvétellel értesült arról a gyászról, amely a Korniss-családot érte. Tóthváradgyai és buii özvegy Korniss Gézáné született nagyréthy Darvas Gabriella rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt nagyasszony jószágos lelkiülettel, nagy műveltségével és családijéért élő, onfeláldozó egyéniségével a társadalom legazálesebb rétegei előtt nagy tiszteltetben állt. Hétón helyezték nyugalomra a csarodai családi sírholtba öszinte részvét mellett.

— Akiknek a szívük működése rendetlen, erőlködés nélkül érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorrra megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— Bási, Laci, Panni, Juci, Papa, Mama, Nagyapa, Nagymama örömei részre jövővi tankönyveket előjegyezheti, nem használtakat legmagasabb áron veszi, cserélti Springer könyvesboltja, fényképzési szaküzlete.

— Poloskát, csabot, molvt ki-irtani házilag csakis a Löcherer Cimexinnel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárak és drogériákban kapható.

ANYAKÖNYVI HIREK

Eljegyzések: Kellner Antal kereskedő—Gutfreund Rózi, Szupka János máv. altiszt—Rehó Jolán, Somogyi Sándor lakatos segéd—Psáztor Anna, Imre Ferenc asztalos mester—Dézi Mária, Ulrich László magánhivatalnok—Szabó Anna, Némethi János kertész—Steszko Róza, Gyarmati Antal magánhivatalnok—Kiss Ilona, Bálint András npsz.—Szabó Mária, Varga László máv. asztalos—Harsányi Eszter.

Születések: Tárkányi András kocsis leány Jolán, Erdei Bálint fm. fia Sándor, Tóth Károly asztalos segéd fia Károly, Hidvéger Pál fogtechnikus fia József, Strachowsky Vilmos máv. fiú fia Géza, Dankó Károly cipész m. leány Magda és 3 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Dávidházy János ref. 62 éves, Károly Ferenc József-ut. 6., Nyák Magda r. kath. 15 éves, Tiszaliget, Prényi Lajos r. kath. 13 éves, Erdő-utca 16., Kosztik Julia gör. kath. 2 hónapos, Pallag 27.

— Adomány. Az inségekben levő két urnó részére özv. Sz. K-né urnó tegnap egy pengőt juttatott el a szerkesztőségünkbe. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— Duplán adóztatják meg a számi ikreket. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kincstári hivatala elhatározta, hogy Hetton-Spinner ismert számi ikreket, akik hetenként körülbelül hétszáz fontot keresnek mutatványokkal, a jövőben két kenyérkeresőnek tekintik és ennek megfelelően duplán adóztatják meg. A számi ikrek tiltakoztak az adókövetés ellen és rámutattak arra, hogy ők tulajdonképpen csak egyetlen egyénnek tekinthetők és ennél fogva nem fizethetnek kétszeres adót.

— Nyilvános elszámolás. A tragikus sorsot ért Debreceni Ferenc ref. gimnáziumi tanár koszorúmegváltására a mai napig a következő adományok érkeztek a ref. gimnázium igazgatóságához: Ref. gimn. tanári kara 25 P., Beviczkv. Ádám és neje 50, Papp Sándor 20, Szathmáry Zoltán 5, dr. Misztly Károly 20, Zöld József 20, Kontsek Kornél 20, dr. Kesserű Lajos 15, dr. Bessenyei Lajos 10, Ujváry Lajos és neje 20, Németh Lajos 10, Varga Pál 20, Fehértói Dániel 20, Reke Gusztáv 10, Balogh János 10, II-b) o. 10, ref. tanítónőképző intézet tanári kara 20, Csanak és neje 20, Udvardy Károly 10, Rácz Erzsébet és Rácz Jenő 20, Bitoók család 50, VI-a) osztály 5.34, III-a) osztály 49, Dóczy Gedeon 10, dr. Kállay Kálmán 10, Aczél Imre 50, Aczél Miklós 50, összesen 599.34 pengő, mely összeg a Városi Takaré- és Hitelintézetnél van elhelyezve. — Dr. Vásáry István polgármester kezdeményezésére a gimnázium cserkészcsapatánál szervezendő fuvós-zenekar céljaira eddig a következő adományok folytak be: Debrecen sz. kir. város 100 P., Alföldi Takarékpénztár 50, Sesztina Jenő 50, dr. Benedek László 50, Serly Gusztáv 50, Városi Takarékpénztár 10, Debreceni Jenő 30, Belvárosi Takarékpénztár 10, Magyar Általános Takarékpénztár 20, dr. Vásáry István 50, Sebastyén Lajos 50, Városi Takaré- és Hitelintézet 100, dr. Hódy Béla 20 pengő, összesen 690 pengő, mely összeg a Városi Takaré- és Hitelintézetnél van elhelyezve. Mindkét nembeli adományokért a gimnázium tanári karának nevében hálás köszönetet mond vitéz Bessenyei Lajos dr. igazgató.

— A HONSZ debreceni csoportja felhívja tagjai közül azokat, kik őri állást (2 személy) és foglalkoztatást (1 személy) vállalnának, az irodában július 11-én délután 3—6 közt jelentkezzenek.

— Cserkész ingek, uti kazetták, hátizsákok, fürdőruhák jutánvosáron. Fürdőcipők gyári árban lesznek kiárusítva. Antalfy Gyula sportüzletében.

Kedvezményes strandfürdőjegy szelvény a Debreceni Ujság olvasóinak

Debrecen város magyar társadalma kimondhatatlan örömmel fogadta a „Debreceni Ujság—Hajdúföld” fürdősi kedvezményét, melynek eredményeként vasárnap óta minden nap nagyon sokan mutatták be a Margit-strandfürdő pénztáránál a kedvezményt biztosító szelvényeiket. A szelvények, amelyek mindig csak arra a napra érvényesek, amelyik napon az

ujságban megjelennek, pontos dátummal vannak ellátva s ezt a szelvényvel együtt kell bemutatni. Minden lappeldányban egy felnőtt s egy gyermekjegy-kedvezményt nyújtó szelvény van. Ezeknek ellenében a Margit-strandfürdő pénztára a hatvan filléres felnőtt-jegyet negyvennégy fillérért, míg a harminc filléres gyermekjegyet huszonkét fillérért adja.

A
DEBRECENI UJSÁG
HAJDUFÖLD
strandfürdő
szelvénye.
Értéke 15 (izenhá) fillér.
A strandjegy árából 1 számítja a Margit-strandfürdő pénztára
Érvényes
Pénteken, július 10-én

A
Debreceni Ujság
Hajdúföld.
strandfürdő
10 éven aluli
gyermekjegy-szelvénye
Értéke 8 (nyolc) fillér.
A strandjegy árából 1 számítja a Margit-strandfürdő pénztára
Érvényes
Pénteken, július 10-én

MŰVÉSZET

Kitünő eredménnyel végződött a daloskerület karnagyképző tanfolyama

A debreceni daloskerület tudvaleg karnagyképző tanfolyamot nyitott Debrecenben. A tanfolyamot lelkes munkával és odaadó ügybuzgalommal dr. Benkő Géza Hajdu vármegye érdemes főügyésze hozta össze, aki ezzel uttörő lépést kezdett a magyar dalosügy fejlesztése terén. A tanfolyam minden tekintetben kitűnően sikerült és azokról a távoli vidékekről is igen sokan vettek részt, aminek azért van fokozott jelentősége, mert a Debrecenben kiképzett karnagyok a legkisebb községekbe is elviszik a dalosügy szeretetét és azt a képzettséget, amely nélkül a dalárdák irányítása el sem képzelhető.

A tanfolyam résztvevői

Balogh Antal ref. kántortanító Törökszentmiklós, — Bede Kálmán ref. tanító Hajdusámsón, — Bertók Béla igazgató Mátészalka, — Benőcs József r. k. kántortanító Kisvárdán, — Borbás János tanító Mátészalkán, — Cséke Zoltán zeneiskolai hallgató Debrecen, — Hadházi Sándor ref. tanító Derecskén, — Hajdu Gyula karnagy Földes, — Hajdu Gusztáv tanító Fehérgyarmaton, — Iványi Antal karnagy Hajduszoboszlón, — Losonczy Géza tanító Debrecen, — Pavay József g. k. tanító Hajdudorog, — Pozsár Gyula igazgató-tanító Téglán, — Roóz Márton ág. ev. tanító Kisterenyén, — Szabó Károly ref. tanító Debrecen, — Thury Bernát ref. tanító Balmazújváros, — Tóth János ref. tanító Hajdunánás, — Ifj. Vass András tanító Debrecen.

A karnagyképző tanfolyam bevégeztése az elmúlt napon szép és meleg ünnepség keretében folyt le. Megjelentek ez alkalommal dr. Benkő Géza daloskerületi ügyvezető elnök, P. Nagy Zoltán városi zeneiskolai igazgató, Herpay Gábor daloskerületi főtitkár és Gyö-

ry Lajos titkár, valamint a tanfolyam előadói, tanárai.

Dr. Benkő Géza beszéde

Dr. Benkő Géza főügyész megleghangu és emelkedett szellemű bucsubeszédet intézett a hallgatókhoz és kérte őket, hogy községeikben, ahová most elutaznak, legyenek a magyar dalosügy és a magyar dalkultúra odaadó harcosai. Megemlékezett beszédében a tanfolyam tanárainak odaadó munkájáról, így legelső sorban Forray István karnagyról, aki a gyakorlati ismeretek oktatása terén fáradozott lelkesedéssel. A tanfolyam hallgatói is alaposan kivették részüket a munkából, mert naponta 8—10 órán keresztül foglalkozkodtak és 12 helyi dalárda bevonásával a gyakorlati karvezetés terén is kitűnő előhaladást tettek.

A tanfolyam hallgatói nevében a daloskerületnek Benőcs József mondott megleghangu köszönetet. A tanfolyam után 19 látogatási bizonyítványt osztottak ki.

Bankett az Angol Királynőben

Este az Angol Királynőben barátságos összejövetel volt, amelyen Herpay Gábor dr. Benkő Géza köszöntötte fel, méltatván annak nagy érdemeit és példaadó munkásságát.

Pozsár Gyula a tanfolyam tanári karára mondott felkészítő beszédet. Dr. Benkő Géza köszönetet mondott az üdvözlésért s kérte a tanfolyam hallgatóit, hogy kint a vidéken, a falukon terjesszék a magyar kultúrát, mert a magyar nemzet csak szellemi fegyverek-

kel vivhatja ki ujjaszületését. Rámutatott arra, hogy a néppel foglalkoznunk kell és pedig többet kell foglalkoznunk, mint eddig, mert már is szomorú jelenségek mutatkoznak, hogy a szellemi munkát nem értékelik és szellemi munkásokkal szemben ellenséges érülettel viselkednek.

A kedélyes hangulatban eltelt összejövetel után a tanfolyam hallgatói elutaztak Debrecenből.

Kert-mozi

VIGSZINHÁZ
TELEFON 14-71

Péntektől—Vasárnapig
július 10-től 12-ig:
Monstre műsor!

1. A MIKULAI MŰVÉSZ
NŐI ZENEKAR
vendégjátéka Pataky Lili hegedűművész közreműködésével.
2. SUGÁR GYULA színművész a debreceni Csokonai-színház v. énekes személyes fellépése magánszámokkal.
3. RENATE MÜLLER és FELIX BRESSART pompás hangosfilm operettje MÉSÉK AZ IRÓGÉPRŐL.

Előadások kezdete hétköznap 7 és 9 órakor. Vasárnap 5—7 és 9 órakor. A 7 és 9 óras előadások a Kert-mozi-ban. Kedvezőtlen időben az előadások a Vígyszínház-ban.

— Ha nyaralni megy, tanuljon idegen nyelveket. Német, francia, angolra leggyorsabban és legolcsóbban megtanít Helen Society Miklós-utca 8. Ugyanott fordításkor leggyorsabban eszközöltetnek.

— Ügyvédi hír. Dr. Szalay Károly ügyvéd június elsején nyitotta meg ügyvédi irodáját a Szent Anna-utca 12. szám alatt, a városi bérpalota földszintjén.

— Felhívjuk olvasóink figyelmét, miszerint bármilyen dolgot (lakás, vásárlás, utlevélügy stb.) szerény díjazás ellenében elintéztethet Budapestén anélkül, hogy személyesen felutazna s így megtakaríthatja az utiköltséget. Cím a kiadóban.

— Olcsóbb lett a Semmeringen a Sădbahnhotel. A Semmeringről jelentik: A Semmering vezető, régi és a legjobb magyar közönséggel méltán büszkélkedő szállodája, a Sădbahnhotel az idén két érdekes meglepetéssel szolgált vendégeinek. Az egyik meglepetés: a Sădbahnhotel, a kontinensnek még mindig kétségkívül leginternacionálisabb és legexkluzívabb hegyi szállodája számolva a változott gazdasági viszonyokkal, leszállította árait és napi 15 pengőtől kitűnő ellátást, valamint elsőrangú lakást ad. A másik meglepetés: a Waldhofot, amely 100 szobájával eddig a Sădbahnhotel dependanca volt, az idén családi penzióvá alakították át. Minden helyen tökéletes komfort, folyó hideg és meleg víz valamennyi szobában.

A Singer varrógépek
mégis a legjobb!

HAJDUBÖLD

Szerkesztő: MEISSNER KÁROLY. Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara titkára.

KÖZGAZDASÁGI

Rekord bortermés lesz az idén Magyarországon

Mennyiségre, minőségre egyaránt kiváló lesz az idei szőlőtermés

Az ország különböző szőlővidékeiről érkező jelentések szerint a szőlők állapota, ahol a jégverés nem pusztított, kitűnő. A szőlőszemek rendkívül szépek és a furtok rendkívül dúsak. Ha valamilyen csapás nem jön közbe, rekordtermésre lehet számítani. Eddig a szőlők meglehetősen mentesek voltak az állat- és a növényi kártevőktől, ha helyenként elő is fordult a szőlők néhány kártevője, az ilonca, a szőlőmoly, lényegesen kárt nem okozott. A peronospora is csak szórványosan mutatkozik.

Ez annak tulajdonítható, hogy a szárazságban a peronospora nem terjed. Ha az időjárás tovább is kedvező marad, úgy nemcsak a mennyiség lesz nagyobb a tavalyi terméstől, hanem a minőség is.

A szakértők szerint a borok minősége olyan lesz, amilyen már évek óta nem fordult elő. A termelőket bármennyire is örvendeztetik a nagyobb mennyiség és a jobb minőség, nagyon aggasztja az értékesítés, különösen pedig a tavalyi terméstől való értékesítés. Mivel az idei bor jobbnak ígérkezik és nagyobb mennyiségre is van remény, a termelők sürögésére eladni régi boraikat, főképpen pedig azért, hogy az újbor befogadására megfelelő mennyiségű hordójuk legyen. A borpiac azonban meglehetősen tartózkodó. Bár a borfogyasztás az utóbbi időben lényegesen megnövekedett, a borkereskedők kényserhelyzetét felhasználva csak lényegesen mérsékelt áron hajlandók bort vásárolni.

Gröngrös vidékén például a 124 szőlő-

zalékos fehérborért 14-15, a visontai vörösbortért 18-20, a sötét fekete oléllért 22-24 fillért fizetnek literenként. Villányban a üzenkét malligánd fokos fehér és siller borkért literenként 26-36 fillért adnak, s körülbelül e két borké-árai között mozog az országos átlagár.

A szőlőgazdák a borértékesítés kedvezőtlen eshetőségei miatt most inkább arra törekednek, hogy termésüket lehetőleg szőlőalakjában adják el és ahol nagyobb mennyiségben termeltek esemeszőlőt, ott minden valószínűség szerint a gazdák gyorsan el is tudják majd adni termésüket, mert a szőlő iránt a külföldi részről igen élénk az érdeklődés. Nemcsak a szomszédos államok piacai érdeklődnek szőlőnk iránt, hanem az északi államokból is, elsősorban Finnországból kértek ajánlatot a magyar szőlőről. A szőlőgazdák nagyon tartanak attól, hogy az idén a borkunk külföldi értékesítése megnehezül. Franciaország ugyanis, amely a külföldi piacokon a legnagyobb versenyhársunk, az idén nagy bortermésre számít, így tehát Franciaország újabb elárasszhatja azokat a külföldi piacokat, amelyekben a múlt esztendőben éppen a gyenge bortermés miatt el tudtuk helyezni boraikat. A Lengyelországban rendezett borkiállításaink kétségtelemül felhívták ennek a nagy fogyasztópiacnak a figyelmét a magyar borok finomságára és jóságára. Lehetőség, hogy az oda irányuló kivitelünk megjavul. Szakembereink az északi államok piacain is szeretnék bevezetni a magyar bort és ebben az irányban már tárgyalnak is.

Áremelkedések a terménytőzsdén

A gabonátőzsdén a rozsból és búzából ma sem volt üzlet a készáruvásárláson, mert abból a körülményből, hogy a tőzsde üzansz-bizottságát holnap délután rendkívül ülésre hívták egybe, arra következtettek, hogy most már mégis csak megjelenik a terményrendelés. Az üzansz-bizottság főleg a határvidéki szokványjaival foglalkozik, amit az tesszük meg, hogy valószínűleg csak későbbi: novemberi, decemberi határidőre indul meg a buza és rozs forgalma.

A készáruvásárláson különben az új árak 25 a korpa szintén ennyivel volt drágább. A zab árat másfél pengővel emelték. Tegnap az elsőrendű zabnak 26, a középminőségűnek 25 pengő volt a felső árhatára, ma pedig 27,50, illetve 28,50. Ez nem annyira tényleges árajulást jelent, mint inkább a jegyzéseknek a tényleges üzlettel való összehangolását, mert a jegyzések hosszú ideig ugyszólván teljesen változatlanok maradtak, holott az árutulajdonosok az eddigi jegyzéseknél sokkal magasabb árakat követeltek. A határvidépiacokon különben a még mindig tartó szárazság következtében lényegesen árajulások voltak a kukoricánál. A májusi közel 30 fillérel drágult.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései: Buza: tiszai 77 kg 14.45-14.60, 80 kg 14.60-14.75, 79 kg 14.80-15.10, 78 kg 14.90-15.20, ftiszai 77 kg 14.15-14.30, 78 kg 14.30-14.45, 79 kg 14.50-14.70, 80 kg 14.60-14.75, 77 kg 14.15-14.30, 78 kg 14.30-14.45, 79 kg 14.50-14.70, 80 kg 14.60-14.75, dtuli 77 kg 13.90-14.05, 78 kg 14.05-14.20,

79 kg 14.30-14.50, 80 kg 14.40-14.60, pesti, 77 kg 13.90-14.05, 78 kg 14.05-14.20, 79 kg 14.30-14.50, 80 kg 14.40-14.60, bácskai 77 kg 13.90-14.05, 78 kg 14.05-14.20, 79 kg 14.30-14.50, 80 kg 14.40-14.60.

Rozs: pesti, 13.55-13.75, egyéb rozs 13.55-13.75, tak. árpa I. 16.50-17.00, tak. árpa II. 16.00-16.25, felsőm. sör-árpa 18.50-21.00, egyéb sörárpa 17.50-18.00, új árpa 14.75-15.25, repce 19.75-20.25, tiszai teng. —, egyéb tengeri 13.90-14.00, zab I. 26.50-27.50, zab II. 26.00-26.50, korpa 12.75-13.00.

Budapesti és vidéki nagymalvok hivatalos árai bolettával és forgalmi adó nélkül: Ög 31.50-32.00, Ög 30.50-31.00, 2-es 29.50-29.75, 4-es 28.50-29.00, 6-es 26.25-26.75, 7-es 21.50-22.00, 7 és háromgyedés 19.00-20.00, 8-as 18.75-19.00, rozs 0-s 30.00-30.50, rozs 1-es 29.00-29.50.

A termény- és magpiac felhivatalos árjegyzése: Bihorhere 31.50-33.50, lenmag 16-18.

Valutaárfolyamok

Angol font 27.82-27.97, Belga 79.9-80.30, Cseh korona 16.98-17.10, Dán korona 153.00-153.60, Dinár 10.04-10.12, Dollár 572.25-575.25, Francia frank 22.50-22.80, Holland forint 230.15-231.15, Lengyel zloty 63.85-64.25, Lei 3.41-3.45, Léva 4.12-4.18, Lira 29.95-30.25, Német márka 136.00-135.60, Norvég korona 153.50-154.10, Osztrák schilling 80.50-80.90, Svájci frank 110.75-111.25, Svéd korona 153.50-154.10.

Kiskörös környékén nagyon gyenge a termés

Kiskörös, július 9. Kiskörös határában a jobb minőségű földek magyar holdankénti átlagos hozama rozsbán és búzában 4-5 mázsa között mozog. A gyenge talajú földeken azonban holdanként csak 3 q szem termést tudtak kicsépelni. Ezt a gyenge eredményt a gazdák a június havi tartós szárazságnak és tikkasztó hőségnek tudják be.

Budapesti állatvásár

A mai végőmarha vásárra felhajtót-

Jóval kevesebb az idej selyemgubótermelés, mint tavaly volt

A selyempiac világszerte nagy lanyhaságot mutatott az utóbbi hónapokban, ami lenyomta a selyemgubó beváltási árakat is. Ennek hatására a gubótermelés az idén mindenfelé jóval alatta maradt a tavalyinak. Nálunk tavaly 28 ezer gazda foglalkozott selyemtenyésztéssel, az idén azonban körülbelül 20 ezer fogott neki a munkának. Így a beváltott gubók mennyisége természetesen csökkent. Azt hiszik, hogy a selyemtermelésben való idej csökkenés meg fogja javítani az árakat és így jövedőre a termelés megint emelkedik és a gubóért nagyobb beváltási árakat fizetnek. Nálunk az időn a jó minőségű gubóért 1.25 pengőt fizetnek, ami lényegesen jobb a külföldi beváltási árnál. Azonkívül enyhítették az osztályozási feltételeket is és így prima gubónak fognak beváltani olyan minőségűt is, amely tavaly már kiesett volna az osztályozásból. A gubóbevételek már az ország mind a 84 beváltó helyén folyamatosan van. A Délvidéken, Baranyában, Tolnában, Bács és Békés megyében már ugyszólván teljesen elkészültek a beváltással. Felső-Magyarországon azonban még valamivel hátrább van a beváltás munkája.

Sok gazda még nem tudja, hogy lehet elérni a selyemgubótermelésnél azt, hogy a gubók súlyosabbak és egészségesebbek legyenek és általában mik a belterjes selyemhernyótenyésztésnek a feltételei? Különösen kevésbé ismerik nálunk a vesszős lombfedést és az azzal való hernyónevelést, pedig ily módon kitűnő eredményeket lehet elérni. A hernyók tenyésztése a 24. napig, azaz a negyedik vedlésig megegyezik úgy a nálunk szokásos rácsos tenyésztésnél, mint pedig a vesszős lombbal való etetésnél. A negyedik vedléstől azonban a vesszős lombbal való etetés céljára megfelelő kereteket kell készíteni. Jeszenszky Árpád selyemtenyésztési h. felügyelő egy ismertetésben azt ajánlja, hogy a keretet egy méter szélesre készítsék tetszés szerinti hosszúságban. A keretre ritkás drótot kell kifeszíteni és erre papírost borítani. A keretet azután a menyegzetre erősített drótszálra kell függeszteni úgy, hogy a föld felett 60 cm. magasan lógjon. Most azután az eddig rácsokon levő, de már a negyedik vedlést átélte hernyókra vesszős lombot rakunk. Ha azután a hernyók felmászta a lombra, azokat vesszős től leemeljük és a függő keretekre áthelyezzük. A függő kereteken a hernyókat vesszős lombbal tovább etetjük, úgy hogy a vesszők idővel sűrű szövénnyé alkotnak. A hernyók mindig feljebb és feljebb másznak a

tak 712 vágómarhát. Déli egy óráig előfordult kötések: Ökör legjobb 78-87, kivételesen 90, közép 59-76, gyenge 40-57. Bika legjobb 80-86, közép 60-78, gyenge 50-58, tehén legjobb 78, kivételesen 87, közép 52-76, gyenge 40-50. Bivaly 40. Növendékmárha 60. Kicsontozni való marha 30-38. Az irányzat lanyha volt.

Aferecnavárosi sertésvásárra felhajtótak 3005 sertést. Eladtak élősúlyban kilogrammonként könnyű sertést 94-100, közepes sertést 100-104, nehéz sertést 104-106, Angol keresztezett sertést 104-106 fillérért. Az irányzat lanyha volt.

lombos vesszőkre, a szemét pedig a vesszők közt lehull a papírra. Néhány nap múlva, amikor már a vesszőreteg tenyérnyi vastag, a papírost alulról kitépjük, hogy a szemét a földre hullhasson, ahonnét naponta többször eltakarítjuk. Ha a vesszőtömeg már igen vastag, akkor újabb keretet erősítünk a hernyók fölé. Ha pedig az új keretre rakott vesszőkre is felmáztak a hernyók, akkor az alsó keretet levágjuk a drótról. Erre az alsó ereten levő vesszők is a földre hullanak, ahonnan eltakaríthatók.

Ilyenképpen a hernyókat külön tisztogatni és átrakni nem szükséges. A hernyók egymás felett kényelmesen mászkálhatnak a vesszőkön és így több hernyó élfer egy keretben. Szokás a függő keretek helyett háztető formájú nyerges állványokat is készíteni és lombos vesszőket erre rakni.

Mindig annyiszor és annyi vesszős lombbal etetjük, mint amennyit a hernyók el tudnak fogyasztani. Ha a hernyók kifejlődtek és bekötésre érettek, akkor repceszárbból fonott sátrakat készítenek. A selyemhernyótenyésztésben a legjobb eredményt az ilyen vesszős etetéssel érték el: a tenyésztés ezen a módon a legjövendelműzőbb, mert kevés munkával lehet a hernyókat felnevelni. Az eperfák a gazdaságban nem foglalnak el nagy helyet, mindenféle talajba ültethetők és a fák között különben egyéb gazdasági, vagy kert termeszés is folytatható. Ha azonban a főt leirt módon a selyemtenyésztésünket jövendelműzövé akarjuk tenni, akkor az eperfákat is bőven kell trágyázni és gondozni. Ebből következőleg a közutakon, utcákon és egyéb közterületeken lévő eperfákról a lombot vesszőstől szedni nem szabad, hanem a fákat olyan helyekre kell ültetni, ahol gondozhatjuk azokat. Az eperfásövénny nem fizetődik ki, mert a levelek aprók és így a levélszedés sokáig tart. Sövény helyett inkább bokorfákat ültessünk. Egy eperfáról helyes kezeléssel mellett évente 10-15 kilogramm, egy középtörzsű fáról 6-8 kilogramm súlyu lombot szedhetünk.

Az a kérdés, mennyi eperfa szükséges a selyemhernyótenyésztéshez?

Lakása ? kiadó

Egyszer kell csupán a naplomban meghirdetni, 10 szó 30 fillér Hirdetés feladási belye: Kossuth-u. 3. I. em.

Ha valaki 25 gramm, azaz két doboz petéből származó hernyót akar felnevelni, akkor ehhez 10 mázsa lombra van szüksége. Vagyis el kell ültetnie 40-50 darab fát, közé 40-50 darab bokorfát és 200 négyzetméteren eperfa berket kell meghonosítania.

A kertekben, vagy szántóföldeken ültetett alacsonyabb fákról a lombot vesszőstől sokkal hamarabb lehet megszédni, mint az utcák fájáról és a lombos vesszővel való etetéskor a hernyók sokkal egyenletesebben táplálkoznak, több lombot fogyasztanak, gyorsabban fejlődnek, egészségesebbek és így a gumó is több s súlyosabb. A vesszős lombbal való etetésnél, ha a tenyésztés függő kereten történik, 2 doboz pete után 50-60 kilogramm gubótermést érhetünk el, míg a másik módszer mellett csak 40-50 kilogramm gubót. A vesszős lombbal tenyészített hernyó gubója nagy százelekben első osztályú lesz és így a beváltásnál 25 százalékkal jobb árat fizetnek érte, mint egyébként. Akinek komoly szándéka van a selyemhernyótenyésztés megkezdésére és megmunkált talajba akar ültetni eperfát, az díjmentesen kaphat facsemétét az Országos Selyemtenyésztési Felügyeletnél Budapesten. Ugyancsak a selyemhernyó felnevelésére vonatkozólag s ingyen megküldi az érdeklődőknek.

BUDAPEST. D. e. 9.15: A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Vizállásjelentés. 12: Déli hangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Az Országos Postászenekar hangversenye. Karnagy: ifj. Roubal Vilmos. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 4: „Emlékek Pósa Lajosról”. Irta: Nógrádi Pap Gyula. Felolvassa: Rosner Kálmán. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, hírek. 5: „Gárdonyi szociális tanításai”. Juhász Márton felolvasása. 5.30: Zsögön Lenke magyar nótákat énekel Rácz Béla és cigányzenekarának kíséretével. 6.45: Szentmihályiné Szabó Mária novellái: 1. Ajándékozás. 2. Lotteria. Felolvassa a szerző. 7.20: Falus Edit operabemutató hangversenye. Zongorán kísér: Polgár Tibor. 8: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye a székesfővárosi Allat- és Növénykertből. Karnagy: Vaszy Viktor Közreműködik: Gál Marcel hegedűművész. Szünetben: Pontos időjelzés, hírek, ügétverseny eredmények. A hangverseny után: Időjárásjelentés. Majd: Radics Józsa és cigányzenekarának hangversenye.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

Világmarkás
UNDERWOOD, ROYAL, REMINGTON
IROGÉPEK garanciával
szencziós olcsó árakon
HURAY műszerész
üzemében
Verbőczy-u. 2. T.: 17-93

TESTEDZÉS

Változás várható a Bocskay vezetőségében

Sztrájkolnak a Bocskay játékosai 370 P 50 fillér miatt

A fényes sikerrel végződött északi futballtura és a középeurópai kupamérkőzések „lezajlása” után a Bocskay elnöksége most már ráér a klub belső ügyeivel is foglalkozni.

Még a téli tura előtt történt, hogy a Bocskay Athénben — szövetségi engedély nélkül — az Enosis ellen 2:2 arányú döntetlen mérkőzést vívott. Erről a küzdelemről itthon senki sem tudott, mert a turavezetőség ezt titokban tartotta. Francia lapokból eljutott a híre ennek a mérkőzésnek Budapestre is, a turavezetők azonban írásosan igazolták, hogy nem mérkőzésről volt szó, hanem csak egy tréningről. Ezt akkor úgy a Bocskay elnöksége, mint a PLASZ tudomásul vette. Ezzel azonban még nem ért véget az ügy. A Bocskay vezetőség ugyanis titokban vizsgálatot indított és ennek a vizsgálatnak meglepő eredménye volt. Kiderült, hogy a kérdéses mérkőzés tényleg megtörtént, azt napokkal azelőtt plakatirozták és a kü-

zelem után a csapat 9000 drachmát kapott. A további vizsgálat során kiderült az is, hogy a mérkőzésen szerepelt játékosok fejenként 6-6 dollár prémiumot kaptak.

A vizsgálat befejezése után a Bocskay igazgatósága értesítette a játékosokat, hogy a felvett 6-6 dollárokat, magyar pénzben összesen 370 pengő 50 fillért, a fizetésükből levonja. Az ítélet-hirdetés után az érdekelt játékosok kijelentették, hogy nem egyeznek bele a levonásba, mire az elnökség azonnal válaszolt, hogy a levonással kapcsolatban még a fizetéseket is leszállítja. Erre sztrájkba léptek a Bocskay játékosai, ennek a sztrájknak azonban csak július 19-én lesz „értelme”, mert ekkor kell — a jelenleg szabadságon lévő — játékosoknak újból tréningbe állaniuk.

Beavatott helyen úgy tudják, hogy a csapatot teljesen reorganizálják, de a Bocskay vezetésében is változás történik.

Ujabb győzelmet arattak a „csikók“

Budapest—Kolozsvár 1:0 (0:0)

Kolozsvár, július 9.

A távirati értesítés újabb jelentős futball sikerrel számol be, amit az Erdélyben turázó „csikó” válogatott csapat ért el a nagyváradi játékosokkal megerősített kolozsvári válogatott ellen.

A fiatal tehetségekből álló magyar csapat ötezer főnyi lelkes közönség előtt 1:0 arányban győzte le a nagyjátékerőt képviselő kolozsvári válogatottat, amelynek csatársorában az

oláh válogatott két nagyváradi öszszekötője Glanzmann és Bodola is játszott, a center Sepim volt, így tehát a jugoszlávok ellen győztes válogatott trió állott szemben a magyar védelemmel. Annál nagyobb dicsőség, hogy gól nélkül őrizték meg a hálójukat.

A „csikók” legközelebb Temesváron játszanak az ottani válogatott ellen.

INGYEN KAPJA LAPUNKAT

15-éig, ha most előfizet. Kiadóhivatal Kossuth-u. 3. I. e. Tel. 141.

itt levágandó.

Megrendelem a Debreceni Ujságot július tizenötödiktől havi 3.— pengőért.

Igényt tartok havonta egy fizszavas ingyenes apróhirdetésre. Mint előfizetőnek kérem a Közművelődési Könyvtár díjmentes használatára jogosult igazolványor kiállítását, melyért személyesen bemegyek a kiadóhivatalba. Igénybe óhaitom továbbá venni a Vígyszinbáz és Apollo mozikba érvényes 50%-os jegykedvezményüket.

Név:

Foglalkozás:

Lakás:

Levelezőlapra ragasztva küldje be a kiadóhivatalba.

itt levágandó.

Vasárnap játszak az amatőr bajnokság utolsó mérkőzését

DEAC—P. MÁV

Eimaradt bajnoki mérkőzéseket játszanak a vasárnap az egyetemista futballisták Püspökladányban a P-MÁV ellen. Az egyetemi tanítás szünetelése miatt a DEAC játékosainak egyrésze távol van Debrecentől, így a DEAC csak tartalékos csapattal vehet részt a mérkőzésben, ami a püspökladányiak győzelmét esélyeit növeli, bár a DEAC tartalékai is jó játékerőt képviselnek.

Az egyetemisták erősen készülnek a mérkőzésre, mert vissza akarják szerezni az ötödik helyet, amit a több mérkőzést játszó KSE hódított el tőlük. Az idegenben nehéz helyzete lesz a DEAC-nak, de talán ez a fokozott felelősség fogja kiváltani azt a küzdőképességet, amellyel győztesen harcolhatják meg utolsó mérkőzésüket.

Szendán nagy tréninget tartottak, míg a mai tréning napon könnyebb labdatréninggel készülnek a mérkőzésre.

Bíróküldés az 1931. évi július hó 12-én tartandó mérkőzésekre:

Amatőr bajnokság:
DEAC—PMÁV Pladány fél 6 óra
Szabó Kálmán,
György Sándor-serleg;
DKASE—KSE. Kisvárdra fél 6 óra.
Wirtschaftfer

Uzsóverseny Győrben

Győr, július 9.

A Győri AC uszószerkesztője ma délután rendezte uszódamegnyitő versenyét az ujonnan megnyitott versenyuszodában. A helyi szereplőkön kívül Bárány István dr és Siposs Mancsi vett részt a versenyen, a 100 m-es bemutatató gyorsuszásban. Az uszószerkesztőknél vízipólómérkőzés is volt, Győr és Pápa csapatai között. A győri csapat 3:0 arányban győzött. Az uszoda ünnepélyes felavatása augusztus 19-én, a győri országos uszókongresszus napján lesz.

Vásárok jegyzéke

Július 10-én: Tiszaluc. Marha- és sertésvásár: Mezőberény.
Július 11-én: Állatvásár: Hódmezővásárhely. Lovásár: Mezőberény.
Július 12-én: Alberti, Csépa Szőreg. Állatvásár: Ráckeve. Kirakodóvásár: Hódmezővásárhely, Mezőberény.

ÉRTESÍTÉS

Jégmegrendeléseket, jégszállítási reklamációkat a pontos kiszolgálás érdekében kérjük telefonon (1—86) vagy levelezőlapon a köztvágóhid igazgatóságához beküldeni.

Városi műjégyár.

Allást keres

Tegye közé apróhirdetését 2 naplapon, 10 szót 3 fillérért. — Hirdetését leadhatalja: Kossuth-utca 3.

67. csapó-u. 67.
Bálint József

asztalos.

Ajánlja saját készítésű butorait.

Perfekt
szobaleány felvétetik közeli tanyára. Kenyves, Széchenyi utca 53. 217

Levelezésben
és peres ügyekben írtassággal bíró lehetőleg nyugdíjas tisztviselőt azonnali belépésre keressünk. Írásbeli ajánlatokat havi „50—60 pengő” feljőre a kiadóba kértünk beadni. 858

Levelezésben
és görényben jártas tisztviselőt azonnali belépésre keressünk. Írásbeli ajánlatokat „Munkaképes” feljőre a kiadóba kérem leadni. 854

Üzlet, műhely, raktár

Földszinti
helyiség raktárnak, esetleg irodának azonnal kiadó. — Értekezni Debreceni Első Takarékpénztár. 209

Felülethelyiség
Kossuth utca azonnali kiadó, értekezni Debreceni Első Takarékpénztár. 210

Hunyadi u. 18. sz.
üzlethelyiség pincével együtt kiadó azonnal 215

Kiadó lakás

Kiadó
Árpádtéren gyermektelennek kis szoba, konyha, fűszerműhely 20 pengőért. — Értekezni Vojtk fűszerkereskedővel, Árpádtér. 920

Első emeleti
kétszobás helyiség azonnal kiadó. — Értekezni Debreceni Első Takarékpénztár. 208

Olcson
kiadó utcai háromszobás, fürdőszobás modern lakás, tisztán festve, rendezve augusztus 1-re. Csokonai u. 44. 4475

Hunyadi utca 18. sz.
3 szoba, fürdőszoba, konyha, spejz kiadó augusztus 1-re. 216

Egy
szoba, konyha kiadó — augusztusra. Török Bálint 25, esetleg butorral. 197

Két
szoba, előszoba, konyha, spejz, uri lakás augusztus 1-ére kiadó Varga-utca 41. 56

Kiadó
modern 2 szobás, fürdőszobás urilakás mellékhelyiségekkel azonnalra, esetleg augusztusra. Teleki 27. 916

Kiadó
utcai egy szoba, konyha mellékhelyiséggel, nyitott stélási eladó — Hatvan u. 59. 915

Két
szoba, konyha, előszobás lakás kiadó. Csillag utca 70. 140

Kiadó
kis szoba 12 pengőért Széchenyi ut 5. Értekezés 5-től. 82

Öt szoba,
hallos modern lakás — körpontonban augusztus 1-re kiadó. Értekezni Lux gyógyszerárban Piac utca 26. 787

Széchenyi ut 31. szám
alatt új épületben 1 szoba konyhás pincelakk kiadó Kertész ügyv. Teleki u. 102. 187

Kétszobás
lakás parkirozott udvarban kiadó. Lorántffy u. 13. 161

Négyoszobás
hallos uri lakás novemberre kiadó. Rákóczi u. 4. I. em. balra. 24

Egy
szoba, konyha augusztus 1-re kiadó. Teleki u. 5. 167

Kiadó
2 szobás mellékhelyiségekkel ellátott lakás — azonnalra. Timár 52. 898

Kiadó
3 szobás parkettes, teljes komforttal ellátott lakás augusztus 1-re. — Timár 52. 899

Négyoszobás
komfortos lakás külön kerttel kiadó. Szent Anna 29. 194

Ispotály utca 7.
alatt utcai 2 szoba, előszoba, konyha és 1 szoba, konyha, spejz azonnal bérbeadó. 200

Ötszobás
modern ház, kerttel és nappalirakással kiadó novemberre. Tisztviselőtelep, Bornemissza u. 6. Értekezni Villanytelepen, Aberle. 73

Egy
szoba, konyha, kamara villanyvilágítással — augusztus egytől kiadó Budai Erzsébet utcából nyíló Tar utca 8. Kéki villa. Több rendbeli butor. 166

Egy szoba,
konyha július 15-ére kiadó. Miklós u. 18. 176

Szoba,
konyha, kamara kiadó. Thaly Kálmán u. 4. 72

Utcai
pince lakás kiadó. Mester utca 29. 4690

Három
szobás, fürdőszobás, komfortos utcai lakás, szép udvarban kiadó — augusztusra. Mester u. 29. sz. 10—12. ig. 4—6. ig. 4689

Háromszobás
lakás Batthyány 14. sz. alatt kiadó. 4708

Négyoszobás
udvari modern komfortos lakás augusztus 1-re kiadó. Rákóczi s. 131

3—5 szobás
modern II. emeleti lakás augusztus 1-re kiadó. — Piac 68. 2

Butorozott szoba

Különbejáratu
szépén butorozott szoba magános urnak ágyaművel 25 pengőért azonnal kiadó. Péterfia 53. sz. 69

Püspöki
palotában, főposta mellett egy szépen butorozott nagy utcai szoba 1—2 személynek fürdőszoba és zeneorhasználatlalt nagyon olcsón kiadó. III. kapu. II. e. 17. 664

Csinosan
butorozott különbejáratu szoba esetleg házaspárnak kiadó azonnal. Arany János 16. 213

BUTOROZOTT
udvari kis szoba kiadó Ispotály u. 13. sz. 161

Különbejáratu
két szoba butorral vagy anélkül egyenként is kiadó. Püspöki palota I. em. 38. 150

Lakás és szoba kereslet

5—6 szobás,
esetleg 4 szobás uri lakást minden komforttal keresek augusztus 1-re. Ajánlatot a Debreceni Ujság kiadóhivatalába kérek „Lakás” címen 185

Teljes ellátás

1—2 uri
gyermeket nevelésére elvállal a Bocskay kertbe uri család. Cím a kiadóba. 4552

Dóczy és Svetits
intézet közelében teljes ellátással elfogadok 2 középiskolás tanuló lányokat. Cím a kiadóban. 137

Oktatás

Tanítás
Kovács István tanár — (Károly Ferenc József ut 26/b) elfogadok tanításra középiskolai fiú- és leánytanulókat, valamint magántanulókat is 4422

Előismer, ital

Fajborok
saját termésű édes óbor 60 fillér és 1 pengő literenként is, Arany János utca 30. 115

Ajánlat

KIRALY
kávét mégis a legjobbak! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeldtér 11. szám.

Hajduszebeszlői
gyógyfürdőn Suba penzióban kényelmes szobákat, elsőrendű ellátást olcsón kaphat. E ruhagubán. 211

Kereskedők!
Debrecenről 9 kilométerre Józsa község központjában újonnan rendezett üzlethelyiség lakással kiadó. Patkó Lajos, Józsa.

Sárogy Antal-féle
cserepárbán a cserepet legutányosabban lehet megszerezni. Hajduszebeszlői. 4648

Női kalapokat
olcsón, gyorsan fentek eladhatok. Cserepes utca 16. 159

Rózsák
vállaló vállalom elvettettek. Lisztharmat stb. ellen. Kész természetű oldat kapható. Cím: Farkas virág-üzletben. 123

Parkirozások
rózsaszálványok mindenféle virágpalánták virágzó cserepes növények utányosan kaphatók — falkarékosság könyvtári havi nitelt nyújt Ifj. Abel Aladár műkerésznel, Széchenyi ut 14. 187

Szemüvegek,

hómérvők, látzerek legolcsóbban Paulo vésnök bélyegzőkészítő és látzerekészítőnél, Batthyány u. 22. 3847

Borotválás 16,
hajnyírás 20—30, ondoválás 60, manikűr 30 fillér. Wesselényi utca 111. Szikszai. 4491

Fehérmű varrást
és javítást legutányosabban vállalom. Csonka utca 5 szám. 4659

Gallertisztítás
dóhérré magas fényre 7 fillértől. Legszépén, legolcsóbban festmos, tisztít Libándi, Péterfia utca 4. keresztépület. 361

Istálló
12 lóra, kocsiszin, kamara, szénpadlás és pince azonnalra is kiadó Hatvan u. 27. 4546

Saját
házamnál finom ruhát is mosok, vasolok. Házhoz is megyek. Szabó Jánosné, Simonyi u. 25. szám. 4818

Társul
keresek egy nő partnert Bártfa fürdőre július 15-re. Cím a kiadóban. 205

Magános özvegy
urilasszony szolid, szerényebb igényű urinót lakótársnak keres. Cím a kiadóban. 4484

BUZAALJAT,
kölest, repcealjat ugy kisebb, mint nagyobb tételben veszek. Apafit-utca 20. 4419

Fényképezőgénei
6x9-es, esetleg 9x12-es nagyságban megvételre keresek, csak jó gépekre reflektálok. Molnár Mária fotóüzlet. — Batthyány u. 10. 184

Különféle

Edden e...
Meteor melletti parkban felejtettem egy kottát, Megtalálójára hozza Csillag 75 sz. alá jutalom ellenében. 212

Eladó ház

Baromfitenyésztésre
kétszobásra kiválóan alkalmas nagyterű csapadékház olcsón eladó — értekezni Eötvös u. 59. 75

Téglaskert,
Szepesi utca 20. számú ház eladó. 206

Eladó föld

Eladó
központi egyetemmel — szemben Komlóssy ut 46 800 négyszögöl osztható szőlőtelek 3 szobás épülettel 25 000 pengőért. Értekezni Thaly Kálmán utca 1. 135

Eladó
72 katasztrális hold föld az Elepen. Értekezni Bethlen utca 54. kb.

Tanyás ingatlan
2 kat. hold a Diószegi út mentén a 6-os kilométernél 4 hold őszi vetéssel kedvező áron és zetési feltételekkel eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. 1878

Birtok bérlet

Bérbeadó
178 magyar holdas földbirtok Debrecenhez 7 és fél kilométerre, kövesúthoz 10 percre, teljesen jókarban tartott gazdasági épületekkel, felszereléssel, vagy anélkül. Értekezni a tulajdonosnál. Miklós u. 20. 177

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat Rt. Felelős kiadó: Dr PAJOR GYÖZÖ igazgató. — Nyomdavezető: VARGA ENDRE.

Butorok

SARK-ASZTAL,
nagyon szép kivitelű, teljesen új, fekete keményfából sakkfigurákkal 55 pengőért eladó. Lorántffy u. 77. — keresztépület. 214

Eladó ingóság

Eladó!
alig használt His Masters Voice koffer gramofon 14 lemezzel 120 pengőért eladó. Megtekinthető naponta fél 7-től 8-ig és vasárnap délelőtt. Sántha Imre Magoss György-tér 13. fsz. 4530

AZ EGYETEM
központi épületénél eladók: gömbfa, faragott fa, állványok, 2 darab majdnem új kisebb betonkeverőgép, malterkeverőgép, villany-motorok, frikciós daruk állványkapcsok, téglák habarcsvívő targoncák. Széchenyi u. 14. 195

Eladó állatok

Farkaskutya
hat hónapos, eladó. — Galamb utca 4. Vásárpénztárral szemben 191

Autó motor, kerékpár

Opel autó
hajtott, csukott, 6 hengeres, 12 liter fogyasztású kedvező fizetési feltételek mellett, eladó. Bádógos u. 2. Ladányi. 4741

Eladó
kötött állapotban levő hat hengeres Auburn gyártmányú négyüléses csukott, személyautó. Felvilágosítást ad a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. 4097

Kerékpárok.
használt, de kitűnő állapotban igen olcsón eladók kedvező részletfizetés mellett. Debreceni Autóforgalmi, Hatvan utca 53. 446

Keresünk
megvételre jókarban lévő biciklit. Deutch Albert és Pia főüzlete. 917

Kereslet

Tenniszpályára
két tag felvétetik ifj. Ábelnél. Széchenyi ut 14. 804